
ANALÝZA POTŘEB ÚZEMÍ (2022-2023)

PRO POTŘEBU KRAJSKÉHO AKČNÍHO PLÁNU ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ V JIHMORAVSKÉM KRAJI

květen 2022

Obsah

1.	Úvod do problematiky	1
1.1.	Úvod	1
1.2.	Metodika	1
2.	Vstupní analýza a širší kontext problematiky	2
2.1.	Demografický vývoj	2
2.2.	Vzdělávací systém.....	5
2.2.1	Síť škol a školských zařízení	5
2.2.2.	Struktura oborů vzdělání středních škol.....	7
2.2.3.	Další vzdělávání	9
2.3.	Trh práce.....	11
2.3.1.	Regionální statistika trhu práce.....	11
2.3.2.	Absolventi a trh práce	12
2.4.	Odvětvová struktura hospodářství.....	14
2.4.1.	Odvětvová struktura ekonomických subjektů podle klasifikace CZ-NACE	14
2.4.2.	Klíčoví zaměstnavatelé v Jihomoravském kraji	15
3.	Zhodnocení aktuálních potřeb území na základě klíčových témat KAP	17
3.1.	Odborné vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů.....	17
3.1.1.	SWOT analýza	17
3.1.2.	Tabulka	20
3.2.	Podpora inkluzivního vzdělávání a úspěchu každého žáka	22
3.2.1.	SWOT analýza.....	23
3.2.2.	Tabulka	27
3.3.	Gramotnosti	30
3.3.1.	Čtenářská gramotnost	30
3.3.2.	Matematická gramotnost.....	33
3.3.3	Digitální gramotnost.....	37
3.4.	STEAM	40
3.4.1.	SWOT analýza	40
3.4.2.	Tabulka	43
3.5.	Vzdělávání pedagogických pracovníků.....	45
3.5.1.	SWOT analýza.....	46
3.5.2	Tabulka	47
3.6.	Kariérový rozvoj.....	47

3.6.1. SWOT analýza	48
3.6.2. Tabulka	49
3.7. Podnikavost a EVVO	52
3.7.1. SWOT analýza	53
3.7.2. Tabulka	58
4. Závěr	63
Příloha 1 - Seznam zkratk	65
Příloha 2 - Seznam grafů a tabulek.....	67
Příloha 3 - Použité zdroje	68

1. Úvod do problematiky

1.1. Úvod

Analýza potřeb území (2022–2023) (dále jen „analýza“) je dokument, který popisuje problematiku potřeb území v rámci vzdělávání v Jihomoravském kraji. Jedná se o regionální úroveň analýzy. Vstupními údaji analýzy je vývoj vzdělávání a trhu práce v rámci Jihomoravského kraje, v návaznosti na demografický vývoj a odvětvovou strukturu hospodářství. Hlavním předmětem analýzy jsou definované aktuální klíčové oblasti a jejich specifika, záměry, cíle a problémy. Analýzu zpracoval realizační tým v rámci projektu „Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Jihomoravského kraje III“ (dále jen „KAP III JMK“) jako první krok k tvorbě dokumentů Roční akční plány v letech 2023, 2024 a 2025. Navazuje na předchozí Analýzu potřeb území (2019–2021), srovnává a upravuje hodnoty a popisuje aktuální situaci v regionu. Zohledňuje také aktivity, které byly realizovány v rámci KAP JMK a I-KAP I a I-KAP II. Analýza je v souladu s projektovou žádostí KAP III JMK, s aktuální verzí Postupů KAP i další dostupnou metodikou ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního pedagogického institutu a odborného garanta P-AP.

Struktura a rozsah analýzy zůstal téměř zachován vůči předchozí Analýze potřeb území (2019-2021) z důvodu požadované srovnatelnosti a návaznosti. Analýza je rozdělena do čtyř logických celků. První část je věnována úvodu do problematiky, kde jsou popsány základní východiska analýzy, důvody její tvorby a další uplatnění v rámci KAP III JMK. Součástí této části je také popis metodiky při tvorbě analýzy včetně výchozích postupů a použitých dokumentů. Druhá část popisuje vstupní analýzu a širší kontext problematiky, pojednává o demografickém vývoji, odvětvové struktuře hospodářství, vzdělávacím systému a trhu práce. Jedná se o popis stávajícího stavu v regionu, včetně uvedení relevantních dat a dostupných údajů. Tato část byla vůči předchozí analýze potřeb trochu upravena, zejména bylo přesunuto pořadí témat, a to z důvodu, aby lépe na sebe navazovali. Třetí a nejobsáhlejší část analýzy tvoří zhodnocení aktuálních potřeb území na základě klíčových témat KAP III JMK. Kapitola je rozdělena na jednotlivá klíčová témata. V rámci každé oblasti byla provedena SWOT analýza a následně zpracovaná tabulka s využitím základní logiky analýzy: problém, příčina, žádoucí změna/cíl, kroky ke změně. Aktuální témata jsou oproti předchozí analýze upravena, což vychází z aktuálních potřeb projektu KAP III JMK a také z aktuálních postupů KAP. V závěru jsou shrnuty další důležité aspekty při tvorbě analýzy, připojeny jsou i seznamy použitých zdrojů a použitých zkratk.

1.2. Metodika

Analýza reflektuje klíčové krajské dokumenty týkající se vzdělávání a lidských zdrojů a zaměstnanosti. Jedná se zejména o Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy JmK 2020–2024, Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021, Regionální inovační strategii, Regionální akční plán, Strategii rozvoje lidských zdrojů – Krátkodobý realizační plán a Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v JmK za příslušné roky. Další údaje jsou použity z Českého statistického úřadu, Úřadu práce a dalších dostupných zdrojů. Při tvorbě analýzy je použito široké spektrum zdrojů, jejichž výčet je uveden v příloze Použité zdroje.

KAP je z pohledu školské soustavy zaměřen zejména na střední a vyšší odborné školy a organizace zájmového a neformálního vzdělávání mládeže. Mezi témata, která přesahují jednotlivé úrovně vzdělání, patří také oblast gramotností (matematická, čtenářská i digitální), kariérového poradenství a podpory podnikavosti, které je vhodné podpořit i v rámci MŠ, ZŠ a MŠ, neformálního a zájmového vzdělávání. Analýza je tedy zaměřena především na střední a vyšší odborné školy, ale z důvodu kontinuity a spolupráce s dalšími aktéry na území Jihomoravského kraje je v rámci popisu vstupní analýzy popsána celá síť škol a školských zařízení. Taktéž v rámci zhodnocení aktuálních potřeb území na základě Klíčových témat KAP III JMK jsou uvedeny i problémy, které se netýkají pouze oblasti KAP, ale s problematikou KAP souvisí. Při zhodnocení aktuálních potřeb území je zohledněna i spolupráce s MAP.

2. Vstupní analýza a širší kontext problematiky

2.1. Demografický vývoj

Počet obyvatel Jihomoravského kraje se za 12 měsíců roku 2021 zvýšil o 3 352 osob. Na zvýšení počtu obyvatel se podílel jen přírůstek obyvatel stěhováním, neboť počet zemřelých výrazně převýšil počet narozených. Proti roku 2020 byl zaznamenán nárůst většiny demografických ukazatelů. Zvýšil se počet sňatků, ale vzrostl i počet rozvodů, vzrostl počet vystěhovalých i počet přistěhovalých. Počet živě narozených byl sice meziročně vyšší, více se však zvýšil počet zemřelých.

V Jihomoravském kraji žilo k 31. 12. 2021 zde podle předběžných výsledků žilo 1 184 345 obyvatel, v průběhu roku se tak počet obyvatel kraje zvýšil o 3 352 osob. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze stěhování, do kraje se přistěhovalo o 5 513 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Přírozenou cestou by se počet obyvatel snížil, neboť zemřelo o 2 161 osob více, než se narodilo.

Tabulka 1 Počet obyvatel v Jihomoravském kraji a jeho okresech v roce 2021

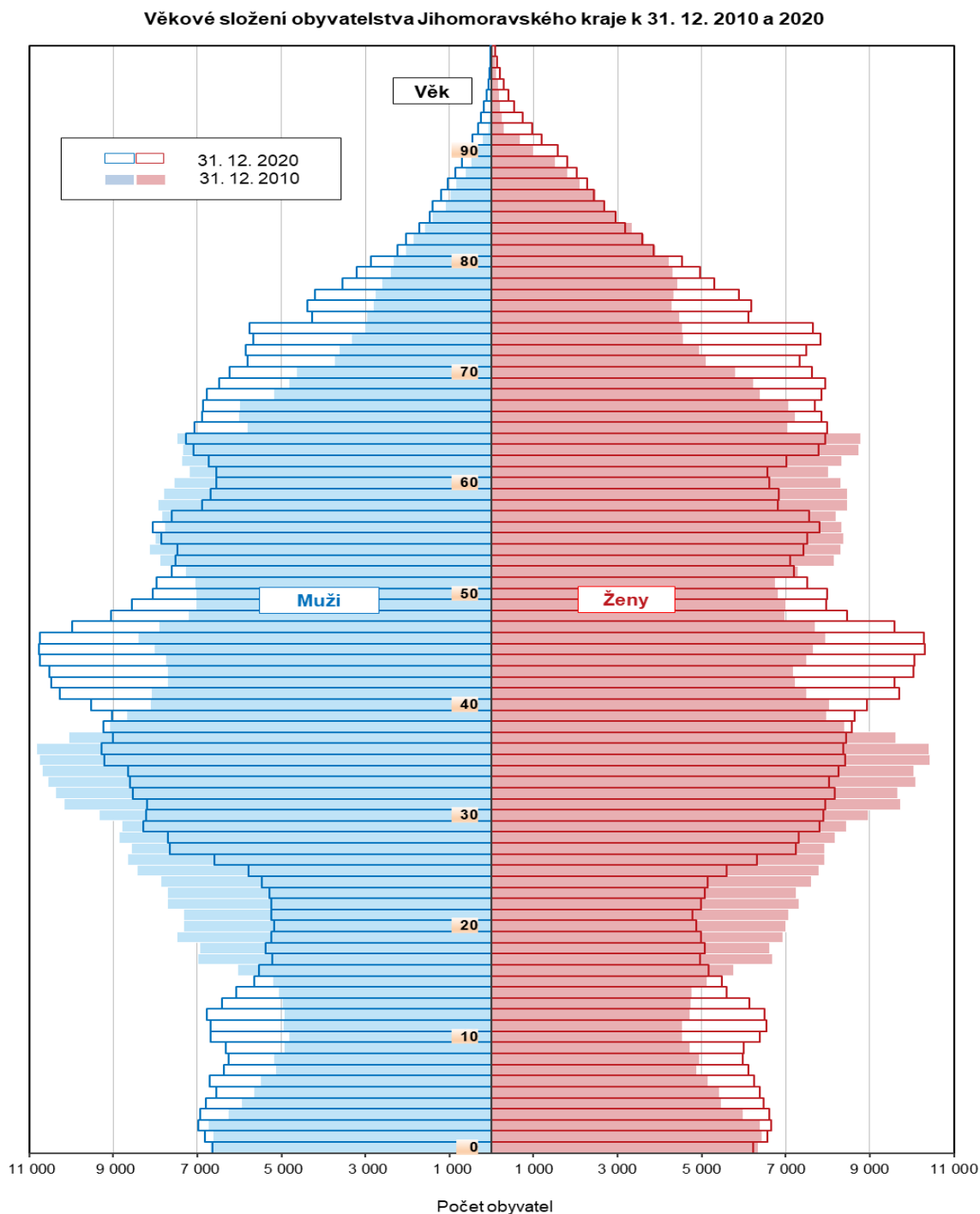
kraj, okres	počet obyvatel	živě narození	zemřelí	přírozený přírůstek	přistěhovalí	vystěhovalí	přírůstek stěhováním	celkový přírůstek
Blansko	107 895	1 170	1 384	-214	1 532	1 156	376	162
Brno-město	379 391	4 413	4 881	-468	11 368	9 678	1 690	1 222
Brno-venkov	225 485	2 529	2 547	-18	5 400	3 512	1 888	1 870
Břeclav	114 784	1 235	1 466	-231	1 740	1 385	355	124
Hodonín	151 075	1 507	2 171	-664	1 482	1 468	14	-650
Vyškov	92 268	1 046	1 221	-175	1 949	1 224	725	550
Znojmo	113 447	1 185	1 576	-391	1 571	1 106	465	74
JMK	1 184 345	13 085	15 246	-2 161	25 042	19 529	5 513	3 352

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel se snížil jen v okrese Hodonín, a to o 650 osob. Ve všech okresech v kraji byl na jedné straně zaznamenán přírůstek obyvatel stěhováním. Na straně druhé ale byl ve všech okresech v

kraji zaznamenán přirozený úbytek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 1 870, přibýlo v okrese Brno-venkov. Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 19 let), ovšem v okrese Hodonín bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposledy v roce 1994. V Brně-městě počet obyvatel rostl již šestý rok v řadě po předchozích 6 letech poklesu. Počet obyvatel se kromě Jihomoravského kraje zvýšil v dalších 7 krajích a v ČR vzrostl o 21,9 tis. osob, a to pouze zásluhou zahraniční migrace.

Graf 1 Věkové složení obyvatelstva Jihomoravského kraje 2010 a 2020

V Jihomoravském kraji se v roce 2021 živě narodilo 13 085 dětí, proti roku 2020 to bylo o 226 dětí více. Nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 11,7 živě narozených dětí. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapci.

V roce 2021 zemřelo v Jihomoravském kraji 15 246 osob (7 869 mužů, 7 377 žen), což bylo o 1 231 osob více než v předcházejícím roce. Nejvyšší hrubá míra úmrtnosti v loňském roce byla v okrese Hodonín, kde na 1 000 obyvatel připadlo 14,3 zemřelých. Ve struktuře zemřelých podle věku byla nejpočetnější skupina zemřelých ve věku 70 až 79 let (30,1 % zemřelých) a ve věku 80 až 89 let (29,9 % zemřelých).

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2021 přistěhovalo 14 559 osob, tedy o 1 327 osob více než v roce 2020. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 7 013 osob (48,2 % přistěhovalých) a 7 546 osob se přistěhovalo ze zahraničí (51,8 % přistěhovalých). Téměř tři čtvrtiny přistěhovalých z ciziny mířily do Brna (5 360 osob, tj. 71,0 % krajského celku). Podle státního občanství bylo mezi přistěhovalými z ciziny nejvíce osob z Ukrajiny (3 173 osob) a Slovenska (1 265 osob). Ve stejném období se z kraje vystěhovalo 9 046 osob (o 308 osob více než za 12 měsíců roku 2020). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 930 osob (76,6 % vystěhovalých) a 2 116 osob se odstěhovalo do zahraničí (23,4 % vystěhovalých). Saldo vnitřního i zahraničního stěhování bylo kladné a počet obyvatel v kraji se tak stěhováním zvýšil o 5 513 osob.

2.2. Vzdělávací systém

2.2.1 Síť škol a školských zařízení

Ve školním roce 2021/2022 poskytovalo v Jihomoravském kraji předškolní vzdělávání 685 škol (samostatných mateřských škol nebo sloučených do společného zařízení se jinou školou – základní popř. střední), které navštěvovalo 41 563 dětí (včetně speciálních tříd). Jednotlivé organizace vykonávaly činnost mateřských škol na jednom i více pracovištích. Zřizovatelé (zejména obce) stále operativně reagují na zajištění potřeb svých občanů jednak navýšením kapacit stávajících mateřských škol, jednak byly zřizovány mateřské školy i v obcích, které je dosud neprovozovaly. U mateřských škol pokračuje mírný nárůst počtu dětí i škol (zejména ve formě lesních školek). Kapacity mateřských škol v Jihomoravském kraji byly ve školním roce 2021/2022 naplněny zejména v okresech Brno-město a Brno-venkov.

Základní vzdělání bylo v Jihomoravském kraji ve školním roce 2021/2022 zajišťováno 491 základními školami (včetně základních škol zřizovaných pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami). V 5 574 třídách získávalo vzdělání 107 475 žáků. Dále dochází k nárůstu počtu dětí i škol. Průměrný počet žáků tvořících 1 třídu ve sledovaném období dosáhl 19,28 (postupně se průměrný počet žáků ve třídě snižuje). V základním školství se již naplnily i třídy 2. stupně, kam se přesouvají silné ročníky a podle demografických údajů se tato zařízení nebudou v nejbližší době vyprazdňovat. Výrazným trendem je přednostní vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách, kteří jsou začleňováni do běžných tříd.

Nabídku středního vzdělání v kraji zajišťuje v roce 2021/2022 126 středních škol a konzervatoří, z toho krajem je zřizováno 86 škol (z toho 2 konzervatoře a 11 škol, které vyučují pouze obory praktické školy), zbytek je zřizován soukromou osobou (28), obcí (4), církví (4) a MŠMT (4). Na středních školách se ve školním roce 2021/2022 vzdělávalo celkem 48 249 žáků, z toho 47 449 v denní formě vzdělání. Více než polovina žáků středních škol a konzervatoří je v okrese Brno-město. Je to dáno nabídkou škol a širokou škálou oborů. Maxima by měl počet žáků středních škol dosáhnout ve školním roce 2024/25. Pak by se měl počet žáků SŠ a konzervatoří držet přibližně kolem 55 tisíc přibližně dalších 15 let.

V Jihomoravském kraji je v současnosti **10 vyšších odborných škol** a ve školním roce 2021/2022 na nich studovalo **1 817 studentů** (z toho 1 356 v denní formě studia). Samostatné VOŠ jsou pouze tři, ostatní vykonávají svoji činnost pod jedním ředitelstvím se střední školou. Zřizovatelem VOŠ je kraj (7), soukromý sektor (2) a církev (1). Počet studentů dále klesá, což je dáno především nabídkou oborů vysokých škol.

Vysokoškolské vzdělání lze v Jihomoravském kraji získat studiem na některé z **9 vysokých škol** (v r. 2021), z toho je 5 vysokých škol veřejných. Na vysokých školách v JmK bylo ve školním roce 2021/2022 zapsáno studentů 63 661, z toho 49 597 studentů se státním občanstvím ČR (v r. 2014/15 to bylo 58,1 tisíc, ve školním roce 2019/20 to bylo 47,9 tisíc).

Součástí sítě škol a školských zařízení v Jihomoravském kraji jsou také subjekty poskytující zájmové, jazykové a umělecké vzdělávání. V současné době působí na území Jihomoravského kraje **64 základních uměleckých škol**, 41 z nich zřizuje Jihomoravský kraj, 12 obce a 11 má soukromého

zřizovatele. V kraji pracuje **33 středisek volného času**, z toho 21 zřizuje Jihomoravský kraj, 9 obce a 3 církev. Dále na území kraje působí také množství **mládežnických neziskových nevládních organizací**, statisticky však není sledován jejich počet. V Jihomoravském kraji působí také **pět jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky**, z toho čtyři jsou zřizovány Jihomoravským krajem a jedna je soukromá.

Dalším důležitým článkem sítě škol a školských zařízení je poradenství, které je zastoupeno pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry a školními poradenskými pracovišti. Škála zřizovatelů je široká, od kraje přes MŠMT až po soukromé a církevní zřizovatele (viz tabulka 4). V posledních letech nedošlo ke změně v počtu poradenských zařízení.

Tabulka 2 Rozložení poskytování školských služeb podle jednotlivých činností popisuje níže uvedená tabulka. Rozložení je po okresech a ORP.

ORP	okres	počet organizací	počet činností	MŠ včetně lesní	ZŠ	SŠ	školní stravování	ZUŠ	ostatní
Blansko	BK	58	161	37	25	6	56	4	33
Boskovice	BK	63	173	37	29	7	54	3	43
Brno	BM	335	805	176	98	59	289	20	163
Břeclav	BV	50	135	26	21	5	43	2	38
Bučovice	VY	18	51	12	8	1	19	1	10
Hodonín	HO	38	114	20	19	4	38	3	30
Hustopeče	BV	45	126	25	22	6	37	3	33
Ivančice	BO	27	75	17	13	1	26	2	16
Kuřim	BO	18	53	9	10	1	20	1	12
Kyjov	HO	58	183	39	31	5	60	4	44
Mikulov	BV	25	64	14	9	2	22	1	16
Moravský Krumlov	ZN	33	96	20	18	3	30	2	23
Pohořelice	BO	14	45	11	7	1	14	1	11
Rosice	BO	25	71	16	11	1	28	1	14
Slavkov u Brna	VY	26	85	19	16	2	29	1	18
Šlapanice	BO	65	182	45	33	3	61	4	36
Tišnov	BO	36	105	24	18	3	35	2	23
Veselí nad Moravou	HO	36	109	17	18	5	37	3	29
Vyškov	VY	61	161	41	24	3	59	3	31
Znojmo	ZN	87	260	60	43	8	89	2	58
Židlochovice	BO	30	101	20	19	2	37	1	22

1 148 3 155 685 492 128 1 083 64 703

2.2.2. Struktura oborů vzdělání středních škol

Počet žáků středních škol a konzervatoří začal opět stoupat ve školním roce 2019/20 a bude stoupat dál až do školního roku 2024/25, kdy dosáhne hodnotu přibližně 55-57 tisíc. Tento stav by měl zůstat konstantní následujících 15 let. Hodnot z roku 2004/05 již nebude nikdy dosaženo.

Pro srovnání je zde uveden školní rok 2020/21 a aktuální rok 2021/22. Ve všech kategoriích nastala stoupající tendence, která bude pokračovat následující dva až tři roky.

Tabulka 3: Počty žáků podle kategorií dosaženého vzdělání SŠ

Skupina oborů	2004/05	2008/09	2012/13	2016/17	2020/21	2021/22
C, (D) - střední vzdělání v oboru Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá	143	143	172	180	193	187
J – střední vzdělání bez výučního listu a bez maturitní zkoušky	176	52	58	43	65	50
E – střední vzdělání s výučním listem (určené primárně pro žáky se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním),	1 359	1 088	1 045	875	890	857
H – střední vzdělání s výučním listem	14 145	11 639	9 914	8 566	8 484	8 481
L0 – střední vzdělání s maturitní zkouškou – součástí studia je odborný výcvik	4 871	4 921	3 191	2 763	2 863	2 903
L5 – střední vzdělání s maturitní zkouškou – nástavbové studium	5 341	4 703	3 134	1 900	1 307	1 389
K – střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia)	18 431	17 957	15 635	15 291	15 799	16 001
M – střední vzdělání s maturitní zkouškou (mimo gymnázia)	22 333	23 451	19 148	16 280	16 904	17 863
P (konzervatoř) – vyšší odborné vzdělání v konzervatoři.	528	533	495	489	511	518
celkem	67 327	64 487	52 792	46 387	47 016	48 249

Zdroj: Statistické výkazy

Podrobnější struktura žáků ve středních školách je uvedena níže. Barevně jsou vyznačeny skupiny oborů, které jsou nejvíce zastoupeny.

Tabulka 4 Počty žáků středních škol v Jihomoravském kraji podle skupin oborů ve šk. roce 2021/22

kód	název	počet žáků	podíl
16	Ekologie a ochrana životního prostředí	193	0,40 %
18	Informatické obory	1 895	3,93 %
23	Strojírenství a strojírenská výroba	3 826	7,93 %
26	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	3 104	6,43 %
28	Technická chemie a chemie silikátů	257	0,53 %
29	Potravinářství a potravinářská chemie	828	1,72 %
31	Textilní výroba a oděvnictví	122	0,25 %
32	Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	10	0,02 %
33	Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	818	1,70 %
34	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	562	1,16 %
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	1 930	4,00 %
37	Doprava a spoje	428	0,89 %
39	Speciální a interdisciplinární obory	681	1,41 %
41	Zemědělství a lesnictví	1 065	2,21 %
43	Veterinářství a veterinární prevence	224	0,46 %
53	Zdravotnictví	2 147	4,45 %
63	Ekonomika a administrativa	2 787	5,78 %
64	Podnikání v oborech, odvětví	827	1,71 %
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	2 389	4,95 %
66	Obchod	558	1,16 %
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	924	1,92 %
69	Osobní a provozní služby	1 206	2,50 %
72	Publicistika, knihovnictví a informatika	110	0,23 %
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	1 677	3,48 %
78	Obecně odborná příprava	1 897	3,93 %
79	Obecná příprava	16 001	33,16 %
82	Umění a užité umění	1 783	3,70 %

48 249

Specifikem Jihomoravského kraje je u středních škol příliv žáků z okolních krajů – zejména z kraje Vysočina, Zlínského, Olomouckého a Pardubického kraje. V „příhraničních“ částech okresů Hodonín a Znojmo dochází k výraznému odlivu žáků do Zlínského kraje a Kraje Vysočina. Podrobněji je problematika řešena ve Výročních zprávách o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihomoravském kraji za školní roky 2019/20 a 2020/21.

V Jihomoravském kraji každoročně nabízí přibližně 12 000 míst na středních školách pro žáky končící povinnou školní docházkou, dalších cca 2 500 míst je nabízeno středními školami ostatních zřizovatelů. Počet žáků končících povinnou školní docházkou již nyní přesahuje 10 000. Díky příznivému demografickému vývoji se očekává růst nabídky počtu míst na všech typech škol – to se týká zejména okresu Brno-město a oborů ukončených maturitní zkouškou.

Jihomoravský kraj dále podporuje odborné vzdělávání dalším rozvojem Center odborného vzdělávání. Jedná se o skupiny škol, které vyučují příbuzné obory vzdělání a vzájemně spolupracují, přičemž je vždy jedna z těchto škol pověřena koordinací aktivit příslušného Centra. Jejich základním cílem je v rámci vybraných odvětví koordinovat spolupráci odborných škol mezi sebou i navenek, zejména směrem k sociálním partnerům tak, aby se zvyšovala kvalita absolventů jednotlivých oborů. Důležitým cílem je také spolupracovat při sdílení a efektivním využívání ekonomicky náročných strojů, zařízení, technologií. Nyní pracují Centra odborného vzdělávání pro stavebnictví, strojírenství, zemědělství, vinařství, informační technologie a chemii.

2.2.3. Další vzdělávání

Realizace dalšího vzdělávání je v dnešní době nedílnou součástí činnosti mnoha středních škol, které v Jihomoravském kraji nabízejí celou řadu kurzů, školení či profesních kvalifikací určených pro veřejnost či zaměstnavatele. Školy se tak stávají podstatným nástrojem, který dospělým lidem slouží k doplnění požadovaného vzdělání, kvalifikace a odbornosti. Pro střední školy představuje poskytování dalšího vzdělávání doplňkovou činnost, což se projevuje v personálních kapacitách, které se v organizaci vzdělávacím aktivitám věnují. Široká nabídka profesních kvalifikací, školení či zájmových kurzů je školami poskytována například v oborech strojírenství, elektrotechnika, gastronomie, služby či řemesla. Celkově nabízelo některou z forem dalšího vzdělávání celkem 38 škol, z čehož velká část škol nabízela zkoušky a profesní kvalifikace a zároveň další kurzy a školení profesního i zájmového charakteru.

Zkoušky a profesní kvalifikace (dle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů) nabízelo ve školním roce 2020/2021 celkem 19 střední škol a VOŠ ve všech okresech Jihomoravského kraje. Celkem bylo na těchto školách autorizováno 190 profesních kvalifikací. Přípravný kurz a profesní zkoušku v daném období absolvovalo celkem 476 účastníků. Ve srovnání s předchozím rokem, kdy došlo zejména z důvodu epidemiologické situace ke značnému poklesu a počet absolventů byl pouze 296 osob, dochází opět k mírnému nárůstu. Nejvyšší počet účastníků přípravných kurzů s absolvovanou zkouškou evidovala Střední škola elektrotechnická a energetická Sokolnice, příspěvková organizace s počtem 347 účastníků.

Školy dále poskytují řadu dalších kurzů a školení profesního i zájmového charakteru. Ve školním roce 2020/21 nabízelo 33 středních škol celkem 139 školení a kurzů. V rámci těchto kurzů bylo evidováno celkem 4 645 účastníků. Ve srovnání s předchozím školním rokem, kdy došlo zejména z důvodu epidemiologické situace ke značnému poklesu a počet absolventů byl pouze 3 346 osob, dochází i v této oblasti k mírnému nárůstu.

Vzdělávání dospělých je oblastí, která byla zejména v předchozím školním roce značným způsobem zasažena aktuálními restrikcemi. Velkou část vzdělávacích aktivit nebylo možné realizovat prezenčním způsobem, což zejména v odborném dalším vzdělávání způsobilo velké komplikace a školy na tuto situaci nebyly připraveny. Ve školním roce 2020/2021 již měly střední školy možnost lépe se přizpůsobit nastalé situaci a i na vzrůstajících číslech počtu účastníků je vidět, že i přes problematické plánování dalšího vzdělávání se středním školám podařilo situaci alespoň stabilizovat.

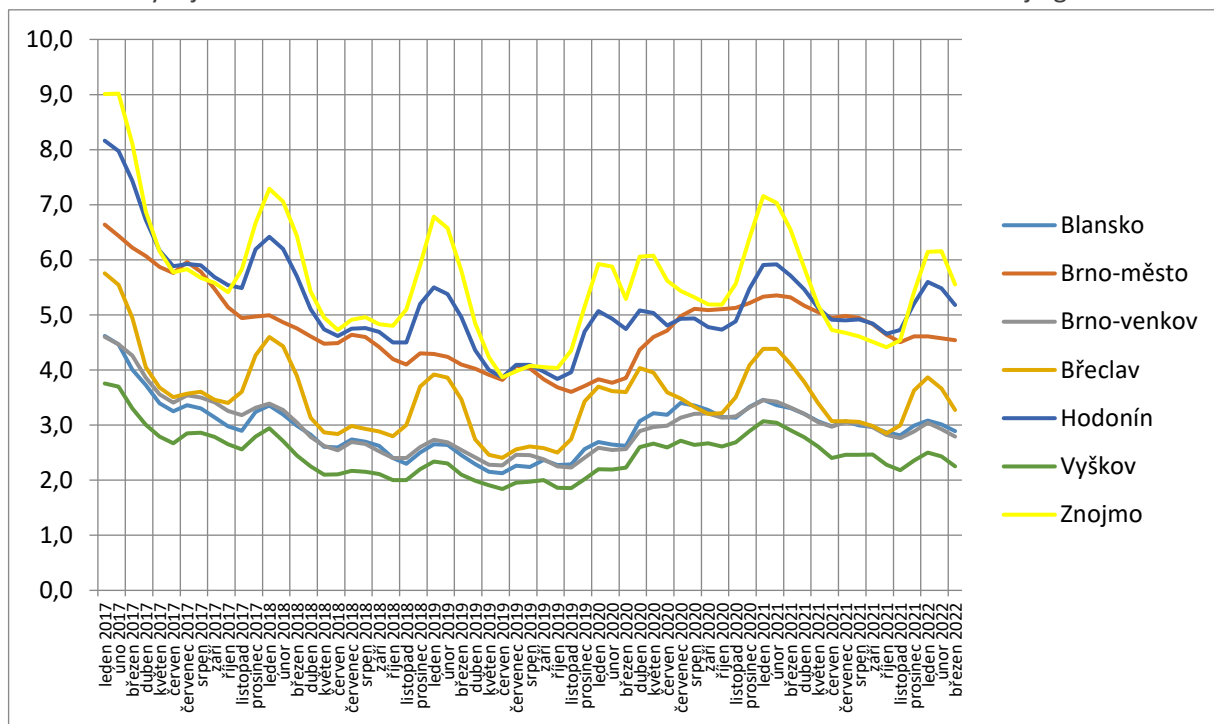
Podporu středním školám v oblasti celoživotního vzdělávání nabízí Jihomoravský kraj zejména formou aktivit krajského akčního plánování rozvoje vzdělávání a jeho následnými implementačními projekty, zejména aktivitami projektu KaPoDaV (Podpora kariérového poradenství, podnikavosti pro udržitelný rozvoj a dalšího vzdělávání v Jihomoravském kraji). V rámci tohoto projektu byly vytvořeny propagační materiály s informacemi o dalším vzdělávání, které školy poskytují, a manuály, které školám usnadňují realizaci dalšího vzdělávání. Výstupy z projektu jsou dostupné na <https://vzdelavanivsem.cz/pro-skoly/dalsi-vzdelavani>.

JCMM, z. s. p. o., které bylo zároveň partnerem a tvůrcem aktivit, nabízí podporu škol v rámci dalšího vzdělávání i prostřednictvím databáze dalšího vzdělávání, která propaguje nabídku škol a soukromých subjektů.

2.3. Trh práce

2.3.1. Regionální statistika trhu práce

Graf 2 Vývoj nezaměstnanosti v okresech JMK od roku 2016 do března 2022 sleduje graf níže

Zdroj: MPSV, ÚP

Při srovnání celkové míry nezaměstnanosti v březnu 2021 a v březnu 2022 (viz tabulka), došlo v Jihomoravském kraji k mírnému poklesu míry nezaměstnanosti, a to i v probíhajících vlnách šíření epidemie COVID-19. Nejvyšší míra nezaměstnanosti je v okrese Hodonín a v okrese Znojmo. Stablně nejnižší míru nezaměstnanosti vykazuje okres Vyškov. Rozdíl mezi celorepublikovým průměrem míry nezaměstnanosti a průměrem míry nezaměstnanosti v Jihomoravském kraji v březnu 2021 je 0,7 %, v roce 2020 činil tento rozdíl 0,4 %.

Tabulka 5 Okresy Jihomoravského kraje podle míry nezaměstnanosti v březnu 2022

pořadí březen 2022	okres	počet dosažitelných uchazečů	pracovní síla	MN březen 2021	MN březen 2022	rozdíl 22-21
6.	Znojmo	4 221	76 001	6,6 %	5,6 %	- 1,0 %
10.	Hodonín	5 563	107 451	5,7 %	5,2 %	- 0,5 %
13.	Brno-město	12 142	267 338	5,3 %	4,5 %	-0,8 %
31.	Břeclav	2 631	80 375	4,1 %	3,3 %	- 0,8 %
46.	Blansko	2 210	76 441	3,3 %	2,9 %	- 0,4 %
48.	Brno-venkov	4 323	154 938	3,3 %	2,8 %	- 0,5 %
65.	Vyškov	1 496	66 421	2,9 %	2,3 %	- 0,6 %
	Jihomoravský kraj	32 586	827 079	4,6 %	3,9 %	- 0,7 %
	Česká republika	252 873	7 481 291	4,2 %	3,4 %	- 0,8 %

Zdroj: MPSV, ÚP

2.3.2. Absolventi¹ a trh práce

Platný zákon o zaměstnanosti stanovuje, že zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání je poskytována fyzickým osobám do 25 let věku a absolventům vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku. Na základě dohody mezi MŠMT a MPSV se pro potřeby statistického sledování používá definice absolventa jako uchazeče o zaměstnání evidovaného na ÚP podle místa jeho trvalého bydliště k určitému datu (30. dubnu nebo 30. září daného roku), u kterého doba od ukončení jeho studia nepřekročila 2 roky. Absolventi škol se hlásí do evidence ÚP podle místa svého trvalého bydliště, mohou se tedy objevit jako nezaměstnaní v jiném okrese, než ve kterém studovali. Tato situace nastává zejména u absolventů vysokých škol, v menší míře také u středoškoláků.

Počty absolventů v okresech Jihomoravského kraje ukazuje následující tabulka. Pro přesnější podchycení situace jsou ve sloupcích uvedeny hodnoty za jednotlivé kategorie dosaženého vzdělání. Téměř ve všech kategoriích vzdělání došlo k nárůstu počtu absolventů. Nejvýraznější je nárůst v kategorii H (o 193) a v kategorii M (o 403). Nejvyšší relativní nárůst byl zaznamenán v kategorii L5. Lze se domnívat, že tento nárůst byl způsoben odlišným nastavením podmínek pro absolvování maturitní zkoušky ve školním roce 2020/21.

Tabulka 6 Počty absolventů středních škol a konzervatoří Jihomoravského kraje podle okresů a stupně dosaženého vzdělání ve školním roce 2020/21 (všechny formy studia)

okres	C	E	J	H	LO	L5	K	M	P	celkem
Blansko	11			192	51	32	201	328		815
Brno-město	18	133	24	1 205	384	164	1 410	2 174	56	5 568
Brno-venkov		29		138	68	17	266	84		602
Břeclav	4	12		128		24	229	218		615
Hodonín	15	55		322	39	65	204	378		1 078
Vyškov	3	11		132		23	131	116		416
Znojmo	15	12		366	33	30	119	299		874
celkem	66	252	24	2 483	575	355	2 560	3 597	56	9 968

Poznámka: kód dosaženého vzdělání podle klasifikace oborů KKOV
 C, J střední vzdělání
 H, E střední vzdělání s výučním listem
 K střední vzdělání s maturitní zkouškou na gymnáziích
 LO, M střední vzdělání s maturitní zkouškou
 L5 nástavbové studium (střední vzdělání s MZ pro oborů s VL)
 P konzervatoře

Zdroj: Statistické výkazy k 30.09.2021

¹ Za absolventa je považován každý, jehož celková doba odborné praxe nedosáhla po úspěšném ukončení studia 2 roky.

Následující tabulka popisuje nezaměstnanost absolventů po jednotlivých skupinách oborů vzdělání, kterou lze lépe použít pro představu o navázání jednotlivých skupin oborů vzdělání na trh práce. Ovšem ani níže uvedená tabulka neumožňuje dlouhodobou predikci trhu práce a následné úpravy vzdělávací nabídky pro žáky zejména 9. tříd ZŠ. Červeně vyznačené položky jsou skupiny oborů vzdělání, u nichž je nezaměstnanost v Jihomoravském kraji vyšší, než je u dané skupiny oborů průměr ČR, a to mnohdy výrazně. Takřka ve všech skupinách oborů vzdělání je u absolventů míra nezaměstnanosti vyšší, než je průměrná nezaměstnanost v Jihomoravském kraji jako celku. Oproti roku 2020 nedošlo k výrazným změnám. Epidemie COVID-19 se již projevila na struktuře absolventů, zejména v absolutním počtu. Postižené jsou zejména skupiny oborů 65 (Gastronomie, hotelnictví a turismus), 64 (podnikání v oborech) a 66 (obchod). Jihomoravský kraj překračuje celorepublikový průměr přibližně ve stejném počtu skupin oborů jako v předchozích letech.

Tabulka 7 Počty absolventů, nezaměstnaných absolventů a míra nezaměstnanosti absolventů skupin oborů vzdělání středních škol v Jihomoravském kraji k 30. 4. 2021

kód	skupina oborů vzdělání	obory s VL (E, H obory)			obory s MZ (L obory)			obory s MZ (M obory)		
		abs20	nezam	MN	abs20	nezam	MN	abs20	nezam	MN
16	Ekologie a ochrana životního prostředí							26	4	15,4 %
18	Informatické obory							306	37	12,1 %
23	Strojírenství a strojírenská výroba	546	45	8,2 %	159	3	1,9 %	262	11	4,2 %
26	Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	263	25	9,5 %	187	20	10,7 %	107	14	13,1 %
28	Technická chemie a chemie silikátů	4	0	0,0 %				61	1	1,6 %
29	Potravinářství a potravinářská chemie	150	33	22,0 %				18	3	16,7 %
31	Textilní výroba a oděvnictví	16	3	18,8 %				15	1	6,7 %
32	Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů	2	0	0,0 %						
33	Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	120	15	12,5 %	2	1	50,0 %	15	3	20,0 %
34	Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	2	1	50,0 %	51	0	0,0 %	31	1	3,2 %
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	208	19	9,1 %	3	0	0,0 %	141	8	5,7 %
37	Doprava a spoje	10	1	10,0 %				61	11	18,0 %
39	Speciální a interdisciplinár. tech. obory	9	1	11,1 %	107	6	5,6 %			
41	Zemědělství a lesnictví	196	20	10,2 %	13	2	15,4 %	71	11	15,5 %
43	Veterinářství a veterinární prevence							44	6	13,6 %
53	Zdravotnictví	25	1	4,0 %	3	1	33,3 %	276	8	2,9 %
63	Ekonomika a administrativa							508	57	11,2 %
64	Podnikání v oborech, v odvětvích				131	22	16,8 %			
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	336	59	17,6 %	15	1	6,7 %	227	19	8,4 %
66	Obchod	127	26	20,5 %	7	1	14,3 %	15	2	13,3 %
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost							87	9	10,3 %
69	Osobní a provozní služby	142	28	19,7 %	48	11	22,9 %	26	0	0,0 %
72	Publicistika, knihovnictví a informatika							29	3	10,7 %
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	26	4	15,4 %				240	12	5,0 %
78	Obecně odborná příprava							343	16	4,7 %
82	Umění a užité umění	25	2	8,0 %	6	0	0,0 %	203	19	9,4 %
	celkem	2 207	283	12,8 %	732	68	9,3 %	3 112	256	8,2 %

79	Gymnaziální vzdělání (K obory)	-	-	-	-	-	-	2 524	79	3,1%
----	--------------------------------	---	---	---	---	---	---	-------	----	------

červeně vyznačené míry nezaměstnanosti jsou vyšší než průměr ČR

Při výpočtu míry nezaměstnanosti absolventů jsou počty nezaměstnaných absolventů vztahovány k počtům absolventů škol jednotlivých krajů. Z důvodu správnosti výpočtu je nutné sledovat počty nezaměstnaných absolventů podle kraje, v němž vystudovali, nikoliv, v němž se registrovali jako uchazeči o zaměstnání.

abs 20 - počet absolventů v roce 2020

nezam - počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých

MNA – míra nezaměstnanosti absolventů v jednotlivých skupinách oborů

Zdroj: Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním - 2021, NPI ČR, Praha 2021

2.4. Odvětvová struktura hospodářství

2.4.1. Odvětvová struktura ekonomických subjektů podle klasifikace CZ-NACE

Rozložení podle klasifikace NACE je v Jihomoravském kraji a v rámci celé ČR podobné. V obou případech je nejvíce zastoupeno odvětví C – Zpracovatelský průmysl (obojí více než čtvrtina z celku).

Tabulka 8 Zaměstnanost v odvětvích v Jihomoravském kraji (NACE-CZ)

	v %	
	JMK	ČR
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	2,6	2,6
B Těžba a dobývání	0,1	0,6
C Zpracovatelský průmysl	25,3	26,7
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	1,1	1,1
E Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	1,2	1,3
F Stavebnictví	7,4	7,6
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	11,4	11,1
H Doprava a skladování	6,1	6,2
I Ubytování, stravování, pohostinství	2,5	3,3
J Informační a komunikační činnosti	4,3	3,4
K Peněžnictví a pojišťovnictví	2,2	2,2
L Činnosti v oblasti nemovitostí	0,6	0,8
M Profesní, vědecké a technické činnosti	6,3	4,9
N Administrativní a podpůrné činnosti	2,4	2,6
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	6,3	6,6
P Vzdělávání	7,9	6,8
Q Zdravotní a sociální péče	8,2	7,7
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,4	1,7
S Ostatní činnosti	2,7	2,8
Zdroj: ČSÚ	100	100

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2020

Rozdíly v naplněnosti jednotlivých odvětví v Jihomoravském kraji oproti celé ČR jsou minimální. Nejvyšší rozdíly jsou patrné v odvětví C – Zpracovatelský průmysl (o 1,4 p. b.) ve prospěch ČR a v odvětví M – profesní, vědecké a technické činnosti (o 2,4 p. b.) ve prospěch Jihomoravského kraje. Při porovnání zastoupení mužů a žen v Jihomoravském kraji je zřejmé, že ženy jsou výrazně častěji zastoupeny v odvětví Q – Zdravotní a sociální péče (o 11,9 p. b.) a P – Vzdělávání (o 8,8 p. b.). Muži naopak v Jihomoravském kraji dominují v odvětvích F – Stavebnictví (o 10,8 p. b.) a C – Zpracovatelský průmysl (o 12,7 p. b.). V celorepublikovém srovnání tyto trendy přetrvávají.

Tabulka 9 V souhrnném pojetí pak vypadá struktura zaměstnanosti následovně:

	v %	
	JMK	ČR
Zemědělství, lesnictví, rybářství	2,6	2,6
Průmysl včetně stavebnictví	35,1	37,3
Služby	62,3	60,1

Zdroj: ČSÚ

Dále klesá podíl zaměstnanců v primárním sektoru. Zvyšuje se podíl v terciéru. Oproti situaci před pěti lety (2017) se rozdíly mezi JMK a ČR stírají.

2.4.2. Klíčoví zaměstnavatelé v Jihomoravském kraji

V Jihomoravském kraji bylo ke konci roku 2021 evidováno 332 tisíc subjektů zapsaných v Registru ekonomických subjektů, téměř dvě třetiny z nich byli živnostníci.

Počet ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji se k 31. 12. 2021 meziročně zvýšil o 6 177 jednotek, tj. o 1,9 %, na 332 277 subjektů. Počet ekonomických subjektů v Jihomoravském kraji byl mezi ostatními kraji 3. nejvyšší a tvořil 11,2 % republikového celku.

Z hlediska právní formy v registru ekonomických subjektů v kraji převažují fyzické osoby. Jejich počet ke konci roku 2021 dosáhl 237 934 osob, což je 71,6 % z celkového počtu subjektů. Počet živnostníků, kteří tvořili 91,1 % všech fyzických osob, se v Jihomoravském kraji zvýšil proti konci roku 2020 o 3 285 osob, tj. o 1,5 %.

Tabulka 10 Zaměstnavatelé nad jeden tisíc pět set zaměstnanců v roce 2021. Řazeno abecedně:

Název firmy	Sídlo	Činnost dle CZ-NACE
ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a.s.	Brno	Maloobchod s farmaceutickými přípravky Ambulantní nebo terénní sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Diecézní charita Brno	Brno	Městská a příměstská pozemní osobní doprava
Dopravní podnik města Brna, a.s.	Brno	Rozvod elektřiny
EG.D, a.s.	Brno	Ústavní zdravotní péče
Fakultní nemocnice Brno	Brno	Ústavní zdravotní péče
Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně	Brno	Poradenství v oblasti řízení
GasNet Služby, s.r.o.	Brno	Výroba chemických látek a chemických přípravků
HARTMANN - RICO a.s.	Veverská Bítýška	

Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje	Brno	Činnosti v oblasti protipožární ochrany
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	Brno	Činnosti v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti
Kyndryl Client Center, s.r.o.	Brno	Činnosti v oblasti informačních technologií
Lear Corporation Czech Republic s.r.o.	Vyškov	Výroba elektrických a elektronických zařízení pro motorová vozidla
Masarykova univerzita	Brno	Terciární vzdělávání
Mendelova univerzita v Brně	Brno	Terciární vzdělávání
Moravia IT s.r.o.	Brno	Programování
Nemocnice Vyškov, příspěvková organizace	Vyškov	Ústavní zdravotní péče
Notino, s.r.o.	Brno	Ostatní maloobchod mimo prodejny, stánky a trhy
PENAM, a.s.	Brno	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých
Ptáček - velkoobchod, a.s.	Brno	Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení
Red Hat Czech s.r.o.	Brno	Činnosti v oblasti informačních technologií
Statutární město Brno	Brno	Všeobecné činnosti veřejné správy
TE Connectivity Czech s.r.o.	Kuřim	Výroba optických a elektrických kabelů, elektrických vodičů a elektroinstalačních zařízení
Thermo Fisher Scientific Brno s.r.o.	Brno	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení
Vysoké učení technické v Brně	Brno	Terciární vzdělávání

Zdroj: ČSÚ

Většina velkých zaměstnavatelů sídlí přímo ve městě Brně. Výjimkou v ostatních okresech jsou zejména příspěvkové organizace kraje, zvláště nemocnice (Vyškov, Znojmo, Kyjov a Hodonín).

3. Zhodnocení aktuálních potřeb území na základě klíčových témat KAP

Zhodnocení dle klíčových témat KAP probíhalo v rámci jednotlivých tematických skupin. Členové jednotlivých skupin připravili návrhy a formou spolupráce vytvářeli jednotlivé části, které zpracovali do výsledné podoby metodikové tematických skupin.

3.1. Odborné vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

Odborné vzdělávání je v Jihomoravském kraji, stejně jako v celé České republice, významným segmentem vzdělávací soustavy. Na středoškolské úrovni jím v kraji v desítkách různých oborů vzdělání prochází cca 70 % populace. Cílem odborného vzdělávání je nejen připravit žáky pro pracovní život a výkon určitého povolání případně pro další studium, ale také pro to, aby byli aktivními občany, schopnými reagovat na změny, které v průběhu jejich života ve společnosti nastanou. Před odborným vzděláváním stojí pro následující roky řada výzev-musí reagovat na velmi rychlý technologický vývoj, digitální a ekologickou transformaci.

Velmi důležité je propojení počátečního odborného vzdělávání s praxí a s moderními trendy v jednotlivých sektorech, což je jedním ze základních předpokladů pro vysokou kvalitu absolventů odborných škol, na niž do značné míry závisí úspěšný rozvoj regionu.

Při zpracování SWOT analýzy a identifikaci hlavních problémů pro toto klíčové téma jsme vycházeli zejména z průběžné evaluace aktivit realizovaných v rámci KAP II, z koncepčních dokumentů České republiky a zejména z koncepčních dokumentů kraje. Přihlíželi jsme rovněž k aktuální situaci v Jihomoravském kraji v oblasti nezaměstnanosti absolventů i v jednotlivých oblastech hospodářství.

3.1.1. SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- Síť odborných škol zajišťuje dobrou regionální dostupnost odborného vzdělávání, je nabízeno široké spektrum odborných oborů vzdělání
- Mnoho škol má dlouholetou tradici v úspěšné výuce svých oborů, dobré jméno u odborné veřejnosti, rodičů i zájemců o vzdělávání
- Většina odborných škol se úspěšně prezentuje a posiluje svou image směrem k veřejnosti, a to často ve spolupráci se zaměstnavateli (dny otevřených dveří, přehlídky škol aj.)
- V některých skupinách oborů se v rámci center odborného vzdělávání úspěšně rozvíjí spolupráce mezi školami vyučujícími obdobné obory vzdělání
- Řada odborných škol v kraji dosahuje velmi dobrých výsledků vzdělávání, jejich žáci opakovaně dosahují úspěchů i v celostátních kolech soutěží včetně CzechSkills a Euroskills
- Odborné školy velmi úspěšně spolupracují se zaměstnavateli a sociálními partnery, jsou využívány různé formy spolupráce, řada partnerství je dlouhodobá
- Úspěšná realizace soutěží odborných dovedností na úrovni školy, kraje, případně i republiky s mezinárodní nadstavbou za aktivní spolupráce s HK ČR, cechy,

zaměstnavatelskými svazy i konkrétními zaměstnavateli (některé obory mají v pořádání soutěží již téměř třicetiletou tradici)

- Kvalitní až nadstandardní vybavení řady odborných škol, v některých případech i provozy, které se blíží reálnému pracovnímu prostředí
- Propojení praktického vyučování s produktivní prací žáků případně s hospodářskou činností školy
- Osobní rozvoj učitelů odborného výcviku a odborných předmětů formou stáží u zaměstnavatelů, výměny zkušeností s ostatními pedagogy, širokou nabídkou DVPP v oblasti měkkých dovedností i rozšiřující se nabídkou vzdělávání pedagogů v jejich odbornosti mimo jiné v rámci center odborného vzdělávání
- Řada odborných škol v kraji je aktivní v oblasti vzdělávání dospělých a je i je autorizovanou osobou PK NSK
- Zřízení pozice koordinátor spolupráce školy se zaměstnavateli na řadě odborných škol
- Zapojení odborníků z praxe do výuky
- Aktivní zapojení většiny odborných škol do projektů ESF aj.
- Řada odborných škol v kraji úspěšně rozvíjí spolupráci nejen s jinými SŠ, ale i se ZŠ a VŠ

W – vnitřní – slabé stránky

- Přetrvávající nízká atraktivita odborného vzdělávání pro veřejnost, a to zejména u oborů vzdělání s výučním listem z důvodu nízké společenské prestiže
- Nízké znalosti výchovných a kariérových poradců základních škol o konkrétních oborech vzdělání středních škol a situaci na trhu práce v regionu
- Žáci přijímání ke vzdělávání do středních odborných škol v řadě případů nesplňují předpoklady pro úspěšné zvládnutí zvoleného oboru – důsledkem jsou předčasné odchody ze vzdělávání nebo opakované zahájení vzdělávání v jiném oboru
- Přetrvávající vysoký věkový průměr učitelů odborných předmětů a odborného výcviku na mnohých školách
- Někteří učitelé odborného výcviku a odborných předmětů jsou plně kvalifikovaní, nejsou však skutečnými odborníky ve svém oboru a jejich motivace prohlubovat a rozšiřovat si své stávající znalosti a dovednosti je velmi nízká
- Přetrvávající nedostatečná nabídka DVPP pro učitele odborného výcviku a odborných předmětů v oblasti jejich odbornosti
- Rezervy v týmové práci učitelů např. při uplatňování vazeb mezi teoretickým předmětem a praktickým a dílenským vyučováním i při uplatňování ostatních mezipředmětových vazeb (možné řešení – zavedení modulové výuky)
- Omezená možnost využívání vybavení škol (zejména nadstandardního) dalšími odbornými školami, v posledních dvou letech bylo zkomplikováno i epidemií Covid-19
- Přetrvávající rezervy ve spolupráci škol a firem – nejsou využívány všechny formy spolupráce, spolupráce stagnuje, rozvoj prvků duálního vzdělávání; pro některé obory vzdělání je obtížné navázání spolupráce se sociálními partnery
- Kvalita zajištění odborné praxe a odborného výcviku ve firmách – pokud žáci vykonávají hlavně pomocné práce, je přidaná hodnota takového vzdělávání nízká
- Zvýšený počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně žáků s OMJ) přicházející na odborné školy s sebou přináší zvýšené nároky na jejich kvalitní vzdělávání, řada škol však na ně není připravena a nezvládá je na odpovídající úrovni
- Přetrvávající nedostatek moderních učebnic a učebních textů pro odborné předměty

- Problematická udržitelnost realizovaných projektů, velká administrativní náročnost projektů a jejich nedostatečné personální zajištění
- Chybí jednotná a soustavná propagace škol – marketingová koncepce

O – vnější – příležitosti

- Rozvoj kvalitní spolupráce škol a zaměstnavatelů – prohloubení a zlepšení různých forem spolupráce, rozvoj prvků duálního vzdělávání
- Spolupráce zaměstnavatelů i při tvorbě ŠVP a strategickém plánování školy za využití NSK, které zpracovali a pravidelně aktualizují odborníci z praxe konkrétních PK
- Nedostatek kvalitních pracovníků v řemeslných profesích a zvyšování cen za jejich práci by mohlo vést ke zvýšení zájmu o řemeslné obory
- Rozvoj kariérového poradenství směrem k žákům základních škol a systematické vzdělávání výchovných a kariérových poradců základních škol (i ve spolupráci se SŠ)
- Větší zapojení sociálních partnerů, zejména zaměstnavatelů, do kariérového poradenství a propagace odborných škol
- Inovace oborové soustavy a revize RVP, propojování počátečního a celoživotního učení např. prostřednictvím NSK
- Využití finančních prostředků z projektů ESF pro rozvoj odborných škol
- V souvislosti s rychlým rozvojem společnosti (technologické změny, Green Deal) se aktivní odborné školy mohou stát nositeli změn
- Po schválení MiZk se odborné školy mohou stát autorizovanými osobami pro tyto zkoušky
- Zvýšení zájmu o některé obory vzdělání, o které je ze strany uchazečů o vzdělávání malý zájem a které jsou potřebné na trhu práce, a to díky zájemcům z řad uprchlíků z Ukrajiny

T – vnější – hrozby

- Velmi rychlé společenské změny a technologický vývoj budou zvyšovat tlak na další vzdělávání pedagogických pracovníků při chybějící nabídce vzdělávání (zejména učitelů odborných předmětů a praktického vyučování)
- Zastarávání odborné části RVP vzhledem k rychlým technologickým změnám, školy nemohou v rámci RVP pružně reagovat na změny v odborné oblasti
- Zvyšující se rozdíl mezi výší platu odborníka v praxi a platem odborníka vykonávajícího učitelskou profesi (odchod učitelů do praxe)
- Nízký zájem odborníků z praxe zapojit se do výuky na odborných školách, ze strany zaměstnavatelů není zájem (někdy to z provozních důvodů ani není možné) uvolňovat tyto zaměstnance na výuku (částečně lze zajistit on-line výukou)
- Nezájem části firem o další spolupráci se školami (administrativní a finanční zátěž pro firmy), v období hospodářské recese se situace vždy zhoršuje, ke zhoršení situace mohou přispět i problémy řady firem v souvislosti s epidemií Covid-19
- Nepochota plnění ŠVP ze strany zaměstnavatelů, žáci na praxi nebo v odborném výcviku jsou vnímáni pouze jako levná pracovní síla
- Vzhledem k velmi rychlému technologickému vývoji bude velmi obtížné udržet vybavení odborných škol na odpovídající úrovni, když navíc většina nejmodernějších technologií byla hrazena z projektů s problematickou udržitelností financování jejich obnovy

- Manuální profese zůstávají pro mladé lidi málo zajímavé, společností jsou vnímány jako profese s nízkou prestiží, přestože jsou pro chod ekonomiky velmi potřebné
- Žáci ze sociálně slabších rodin kopírují špatné návyky svých rodičů, k čemuž napomáhá velmi vstřícná sociální politika
- Pasivita a nezájem rodičů o spolupráci se školou, prohlubující se profesní pasivita některých žáků
- Nízká motivace některých absolventů nastoupit do zaměstnání (většinou problém zaměstnavatelů a nevhodné personální politiky)
- Obsazování pracovních míst nekvalifikovanými zaměstnanci
- Absence strategických a prognostických informací o trhu práce – nelze reagovat na požadavky zaměstnavatelů v regionu z hlediska oborového zaměření budoucích zaměstnanců
- Systém financování odborného školství – při nižších počtech žáků v odborném vzdělávání nízká nadtarifní složka
- Školy mají povinnost zajišťovat praxi pro své žáky u zaměstnavatelů, ale ti nemají povinnost praxi poskytovat, daňové úlevy často jako motivace pro zaměstnavatele nepostačují
- Pro příliš vysoký příliv uprchlíků z Ukrajiny nebudou postačovat disponibilní kapacity středních škol
- Nezdaří se úspěšně začlenit tak vysoký počet osob s odlišným mateřským jazykem a zajistit jim kvalitní střední vzdělání

3.1.2. Tabulka

Tabulka 11: Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Vybavení odborných SŠ mimo jiné v souvislosti s rychlým rozvojem technologií	Dlouhodobé podfinancování odborných SŠ zejména v oblasti investic, tříštění investic do mnoha škol stejného zaměření, rychlý rozvoj technologií (Průmysl 4.0, Green Deal)	Efektivně a smysluplně zlepšit vybavení perspektivních oborově zaměřených odborných SŠ, využívat nadstandardní vybavení více školami,	Zabezpečit financování vybavení odborných škol z prostředků zřizovatele, fondů EU i z ostatních zdrojů
2.	Nedostatek kvalitních učitelů OP a PV na trhu práce	Nízké finanční ohodnocení, žádná popularizace tohoto povolání	Dostatek kvalitních uchazečů o místa učitelů OV a PV na trhu práce	Nabídka specifických benefitů pro učitele OP a PV, medializace nabídky pracovních míst pro širokou veřejnost v regionu, další odborné vzdělávání, využití NSK, MiZK ke zvýšení kvalifikace, k rozšíření kvalifikace
3.	Znalosti a dovednosti učitelů OP a PV, rychlé vyhoření	Rychlý rozvoj technologií včetně IT, absence systému vzdělávání, absence kontaktu s praxí u	Kontinuálně se vzdělávající motivovaný učitel OP a PV absolvující pravidelné stáže u zaměstnavatelů	Systematické vzdělávání učitelů na nové technologie, včetně využití IT technologií, stáže

		učitelů OP, velmi rychlý technologický vývoj		učitelů ve firmách včetně financování zástupu, zahraniční stáže, financování vzdělávání
4.	Nedostatek žáků v některých učebních a technických oborech	Neprovázanost ZŠ-SŠ, chybějící systémová strategie v popularizaci, obavy žáků z náročnosti technických oborů, nízké nebo žádné zapojení profesních svazů,	Kvalitní a systematická spolupráce ZŠ-SŠ, zaměstnavatelé, rovnoměrné rozdělení uchazečů o SŠ s dostatečnými předpoklady pro studium	Zlepšení kariérového poradenství, využití aktivit KP realizovaných JCMM, propagační akce ve spolupráci se zaměstnavateli, ÚP, efektivní finanční podpora žáků vybraných oborů,
5.	Nedostatečná provázanost OV s praxí často způsobená malým zájmem zaměstnavatelů o spolupráci se školami	Malá provázanost SŠ-Budoucí zaměstnavatelé	Větší zapojení zaměstnavatelů, profesních sdružení a cechů	Využití pracovišť u zaměstnavatelů pro zajištění PV, spolupráce se zaměstnavateli i v dalších oblastech – spolupráce při tvorbě ŠVP, exkurze, odborníci z praxe ve výuce, vzájemná prezentace atd.
6.	Efektivní využití kapacit škol	Nevhodné a neefektivní rozdělení oborů vzdělání na SŠ a jejich tříštění	Podpora oborově zaměřených škol, minimalizování víceoborových tříd	Revize oborové specializace s vazbou na potřeby zaměstnavatelů ve vazbě na mikroregiony
7.	Podpora výuky	Učebnice pro OP nejsou v souladu s technickým vývojem	Pravidelná inovace učebnic, výukových materiálů, pracovních listů, multimediální podpora výuky	Ve spolupráci se zaměstnavateli, cechy a VŠ vytvářet kvalitní a aktuální podporu výuky v dostupných formách
8.	Přehodnocení činnosti a podpora center odborného vzdělávání	Nedokončená struktura COV, nízká personální podpora COV	Zlepšení spolupráce oborově příbuzných SŠ, personální podpora COV s cílem společné propagace, vzdělávání, komunikace se zaměstnavateli a dodavateli atd.	Revize a dokončení struktury COV v jednotlivých skupinách oborů, zajištění personální podpory i COV a rozvoj jejich aktivit
9.	Provázanost NSP-NSK – RVP-ŠVP – JZZ-MiZk pro počáteční i další vzdělávání na školách	Chybějící propagace a komunikace mezi resorty, svazy, cechy	Zlepšení informovanosti a využití pro počáteční i další vzdělávání na školách a pro kariérové poradce	Spolupráce resortů se zřizovateli, ZŠ a SŠ a zaměstnavateli, informovanost škol
10.	Relativně vysoký podíl žáků, kteří neukončí studium úspěšně	Sociální podmínky žáka, široká nabídka studia, volba studia bez dostatečných předpokladů žáka	Snížení počtu žáků, kteří neukončí studium úspěšně	Kvalitní kariérové poradenství na ZŠ doplněné o nezávislou profesionální instituci pro volbu povolání

				(využití dostupných webových aplikací, zefektivnění spolupráce s JCMM) – služba pro žáky a rodiče, zlepšení informovanosti rodičů a uchazečů o vzdělání v oborech, spolupráce s rodiči, vysvětlování uplatnění absolventa, analýza odchodů, personální posílení kariérových poradců na ZŠ i SŠ, spolupráce s ÚP
11.	Nárůst počtu žáků v OV s OMJ	Migrace v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině	Úspěšné zapojení žáků s OMJ do OV	Jazykové vzdělávání zaměřené na zvládnutí ČJ, vzdělávání pedagogů – práce se žáky s OMJ, dle možnosti využití učitelů se znalostí ukrajinštiny?

3.2. Podpora inkluzivního vzdělávání a úspěchu každého žáka

Podpora každého žáka spočívající v nastavení vzdělávacích podmínek podle jeho možností a schopností je východiskem pro inkluzivní vzdělávání. Individuální podpora se zřetelem na úspěch každého žáka v rámci společného vzdělávání je stále aktuálním tématem a je jedním z dlouhodobých cílů českého školství. Pravidla pro společné vzdělávání byla specifikována právními předpisy a uplatňují se v praxi od roku 2016. Došlo k výrazné změně podmínek vzdělávání dětí, žáků a studentů (dále jen žáků) se speciálními vzdělávacími potřebami a současně i žáků nadaných. Je upřednostňováno společné vzdělávání ve školách běžného vzdělávacího proudu před vzděláváním ve školách samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením (znevýhodněním). Byla posílena důležitost doporučení školských poradenských zařízení (dále také ŠPZ) do vzdělávání a jejich vymahatelnost, byla zavedena možnost revize vyšetření a závěrů ŠPZ. Právní předpisy podporující inkluzivní vzdělávání a individualizaci vzdělávání stále hledají nové možnosti a efektivní formy podpory tak, aby byla naplněna včasnost a účinnost podpory všestranného rozvoje každého žáka.

Inkluzivní vzdělávání a individuální podpora každého žáka probíhá v řadě středních škol v Jihomoravském kraji. Skladba žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jednotlivých oborech vzdělání je do jisté míry ovlivněna profilem absolventa daných oborů vzdělání a podmínkami zdravotní způsobilosti. Jako velmi důležité se ukazuje doplnění vzdělání pedagogických pracovníků v oblasti speciální pedagogiky a inkluze v kombinaci s odbornou kvalifikací pedagogů středních škol. Velkou úlohu při vzdělávání žáků hrají školská poradenská zařízení. Tato diagnostikují speciální vzdělávací potřeby žáků s ohledem na různorodost žákovských kolektivů a doporučují podpůrná opatření do vzdělávání, která napomáhají zvládnout obsah vzdělávání každému žákovi tak, aby byl jeho hendikep

kompenzován. Stejně tak jsou důležité služby školního poradenského pracoviště, které je součástí škol a poskytuje podporu žákům přímo ve škole. V rámci KAP I a KAP II byla identifikována potřeba zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků zejména v oblasti inkluzivního vzdělávání a jejich metodická podpora, zkvalitnění poradenských služeb jak ve školských poradenských zařízeních, tak ve školních poradenských pracovištích. V těchto oblastech byly naplánovány různé aktivity, které určitým způsobem napomohly k rozvoji výše uvedených cílů. Dané cíle je potřeba i nadále podporovat.

Návrhy identifikace problémů v KAP I a KAP II, které vznikaly v době, kdy nové právní předpisy měnily zavedenou praxi, se výrazně neodlišují od návrhů KAP III. Přesto lze zmínit dvě oblasti, které se zdají být zásadními při rozvoji potenciálu každého žáka. První oblastí je duševní zdraví, jehož problematika se dostala do popředí v souvislosti s pandemií Covid 19. Druhou oblastí je vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem zvláště v souvislosti s válečným konfliktem. Při zpracování KAP III čerpala tematická skupina z vyhodnocených aktivit a opatření stanovených a realizovaných v dané oblasti v rámci KAP I, KAP II, z aktuální Zprávy z mapování stavu inkluzivního vzdělávání na SŠ a VOŠ v JMK a z Akčního plánu inkluzivního vzdělávání NPI ČR. V neposlední řadě jsou zahrnuty i poznatky z aktivit směřujících k rovným příležitostem a dokumentu Školní inkluzivní koncepce Jihomoravského kraje 2020–2021 (prodlouženého do roku 2023).

3.2.1. SWOT analýza

SWOT analýza i návrhy identifikace problémů obsahují terminologické výrazy, které považujeme za vhodné komentovat:

integrace je v textech nahrazena pojmem inkluze, inkluze je v materiálech spojována s výrazem společné vzdělávání

SVP – speciální vzdělávací potřeby – jsou ty, které vyžadují míru podpůrných opatření. Kromě jiných kategorií zahrnuje termín SVP všechny druhy znevýhodnění, všechny typy zdravotního postižení, zdravotního znevýhodnění, sociálního znevýhodnění (tyto kategorie jsou v nových právních předpisech nahrazeny termínem znevýhodnění)

Děti, žáci, studenti jsou nahrazeni jednotným termínem “žák”

- ŠPZ – školská poradenská zařízení
- ŠPP – školní poradenská pracoviště
- SPC – speciálně pedagogická centra
- PPP – pedagogicko-psychologické poradny
- DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků
- OMJ – odlišný mateřský jazyk

S – vnitřní – silné stránky

- ochota většiny škol vytvářet podmínky pro úspěšnou inkluzi formou podpory DVPP a formou zajištění materiálního i technického vybavení výuky
- ochota části pedagogických pracovníků absolvovat vzdělávání v oblasti inkluze, současně aplikovat nové postupy a sdílet zkušenosti
- poměrně široká nabídka vzdělávacích aktivit v oblasti inkluze
- začlenění žáků se SVP do běžných kolektivů škol a ochota intaktních žáků k jejich přijímání
- pokrytí všech okresů v JMK dostupnou poradenskou péčí
- specializace SPC na určitý typ postižení a tým kvalitní péče a služby
- vybavenost dostupnými diagnostickými nástroji
- zvyšuje se počet žáků s priznanými podpůrnými opatřeními, což vede k lepšímu naplnění speciálních vzdělávacích potřeb
- podpora ŠPP přímo na školách ze strany vedení škol a některých zřizovatelů
- podpora ŠPZ ze strany zřizovatele – JMK, posílení úvazků odborných pracovníků, podpora materiálního vybavení
- systematická dotační politika v oblasti národnostních menšin na krajské úrovni

W – vnitřní – slabé stránky

- vzdělávání žáků v početných třídách, různorodé problémy žáků promítající se do jejich speciálních vzdělávacích potřeb, obtížná inkluze
- problematické přijímací řízení, při němž se často neodhalí žáci se SVP, což ovlivní skladbu žáků ve třídě
- stále nedostatečné odborné vzdělání a zkušenosti pedagogických pracovníků se vzděláváním žáků se SVP, nízká motivace pedagogů, nedostatečná adaptace na legislativní změny
- absence komplexních vzdělávacích aktivit, které by se zaměřovaly na rozvoj celého pedagogického sboru a vedení školy
- nedostatečná podpora žáků s mimořádným nadáním
- nedostatečná podpora žáků s OMJ při jejich výrazných nárůstech
- nesystémová podpora žáků s psychiatrickými diagnózami, nedostatečná dostupnost psychologických a psychiatrických služeb
- nárůst žáků se sociálními problémy, absence podpory sociálního pedagoga
- nárůst žáků s poruchami chování, a to i s těmi nespecifickými – dopady do vzdělávacího procesu
- přetížení pedagogických pracovníků, přetížení pracovníků školských poradenských zařízení
- vysoká administrativní zátěž související s poskytováním podpůrných opatření

- obtížná spolupráce s některými rodinami, nejen s těmi, které jsou ohroženy sociálním vyloučením
- nedostatek kvalifikovaných asistentů pedagogů, nejistota jejich pracovního poměru
- nekoncepční financování školních psychologů, školních speciálních pedagogů nemožnost zajištění této podpory zejména v malých školách
- nekvalitní kariérové poradenství směrem k žákům se SVP, neznalost zdravotních omezení oborů vyučovaných na SŠ
- nedostatek diagnostických nástrojů v oblasti speciální pedagogiky
- obtížný přechod žáků ze ZŠ do SŠ, podpora žáků na SŠ již neodpovídá míře podpory probíhající na ZŠ i z důvodu jiných podmínek středoškolského vzdělávání
- špatné posouzení studijních předpokladů žáků s dopadem na úspěšnost ve studiu a následně s dopadem na uplatnění na trhu práce
- rozdíly mezi školami v návaznosti na socioekonomické podmínky v daném území a jejich vliv na vzdělávací neúspěch
- slabá spolupráce s NNO a dalšími organizacemi
- nedostatečná mezirezortní spolupráce mezi MŠMT, MZ a MPSV

O – vnější – příležitosti

- podpora odpovídajících podmínek pro společné vzdělávání v běžných školách, zejména organizace DVPP přímo tzv. „na míru“ škole,
- realizace komplexních vzdělávacích aktivit, které by se zaměřovaly na rozvoj celého pedagogického sboru a vedení školy (well being)
- zvýšení odborné kvalifikace pedagogických pracovníků studiem speciální pedagogiky, podpora pedagogické diagnostiky
- posílení odbornosti asistentů pedagoga včetně jejich metodického vedení
- odpovídající podpora žáků s mimořádným nadáním
- rozšíření podpory žáků s OMJ
- systémové řešení podpory žáků s psychiatrickými diagnózami
- podpora žáků s poruchami chování a nepříznivým sociálním zázemím
- systematická podpora podpůrných pozic školního psychologa a školního speciálního pedagoga
- prostor pro pilotní ověření služeb sociálního pedagoga
- metodická podpora ŠPP – školních psychologů a školních speciálních pedagogů, včetně sociálního pedagoga, podpora vzájemné spolupráce pracovníků ŠPP včetně jejich spolupráce se ŠPZ
- podpora přechodu žáků ze ZŠ do SŠ, revize zdravotních omezení oborů vyučovaných na SŠ, odpovídající kariérové poradenství žákům se SVP

- zavedení konceptu well being do vzdělávání v rámci chystané revize RVP, větší důraz na sociální a emoční rozvoj žáků a kulturu školy
- sdílení zkušeností v oblasti společného vzdělávání, webináře, workshopy, metodická podpora
- příležitost pro rozšíření vzdělávání pedagogických pracovníků na pedagogických fakultách o témata související s inkluzí
- navázání meziresortní spolupráce mezi MŠMT, MZ, MPSV

T – vnější – hrozby

- při překročení určitého počtu žáků se SVP a jejich nevodnou skladbou ve třídě hrozí nezvládnutí vzdělávání všech žáků
- při nedostatečném odborném vzdělání pedagogických pracovníků hrozí nezvládnutí podpory odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků
- nedostatek kvalifikovaných asistentů pedagoga ohrožuje úspěšnou inkluzi
- nedostatečná mezirezortní spolupráce (MPSV, MŠMT, MZ) v oblasti zajištění vzdělávání žáků se SVP ovlivňuje vzdělávání
- bariéry spolupráce OSPOD a zdravotnických zařízení (poskytování informací, GDPR apod.)
- negativní reakce rodičů na přítomnost žáků se SVP ve třídě, snížení zájmu ze strany veřejnosti o školy, kde se vzdělává vysoký podíl žáků se SVP
- nedostatek odborných pracovníků pro činnost školských poradenských zařízení – psychologů a speciálních pedagogů
- nekonceptní financování podpůrných pozic školní psycholog, školní speciální pedagog v ŠPP ve školách
- dlouhodobá přetíženost poradenských pracovníků v ŠPZ a vysoká očekávání pedagogických pracovníků i rodičovské veřejnosti od možností poradenského systému, přehlcní poradenských zařízení
- tlak pedagogické i rodičovské veřejnosti na nadužívání služeb a doporučování podpůrných opatření do vzdělávání žáků se SVP
- prohlubování sociálních rozdílů mezi školami a regiony a prohlubování rozdílů mezi úspěšností žáků z odlišných socioekonomických podmínek
- školská poradenská zařízení různých zřizovatelů bez metodického vedení mají odlišné směřování včetně vykazování ve statistickém výkaznictví, absence centrálního metodického vedení ze strany MŠMT

3.2.2.Tabulka

Tabulka 12: Podpora inkluzivního vzdělávání a podpora každého žáka

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	<p>Nedostatečná podpora žáků a studentů s psychickými potížemi/duševním onemocněním.</p> <p>Za poslední 2 roky v době Covidu došlo k výraznému navýšení počtu žáků s psychickými obtížemi ve školách. Roli nehraje pouze větší sociální izolace, ale také zhoršená situace v rodinách. V současné době rostou obavy žáků a jejich rodin z válečného konfliktu na Ukrajině.</p>	<p>Nedostatek primární prevence spočívající v nízké orientaci žáků, pedagogů, rodičů v problematice duševního zdraví; stigmatizace duševních potíží ve společnosti; pozdní řešení potíží; nedostatek odborníků pro včasné podchycení problému (školní psychologové, pracovníci školních poradenských pracovišť a kapacity školských poradenských zařízení) dostupnost dětských psychologů, (psychiatrů v případě větších potíží); nedostatečné povědomí o existujících formách podpory a nedostatečná spolupráce školského – sociálního (vč. OSPOD) – zdravotního sektoru</p>	<p>Primární prevence v oblasti duševního zdraví jako součást RVP nebo dostupná pro každou základní a střední školu (navýšení dotačních titulů pro školy na primární prevenci, příp. motivace vedení škol využívat programy v oblasti duševního zdraví v rámci programů primární prevence, DVPP či jiných programů).</p> <p>Navýšení počtu pracovníků školních poradenských pracovišť a školských poradenských zařízení a odborné vzdělávání v oblasti psychických potíží, včasného podchycení problémů a znalosti odborných služeb v regionu.</p> <p>Společná pracovní jednání zástupců školského, sociálního a zdravotního sektoru, nejlépe na regionální úrovni (okresy) pro nastavení vzájemné spolupráce.</p> <p>Vytvoření a aplikace metodického postupu pro podporu žáků a studentů s psychickými potížemi.</p>	<p>Systémová podpora primární prevence v oblasti duševního zdraví dětí a dospívajících na úrovni MŠMT a JMK.</p> <p>Systémová podpora navýšování kapacit a zvyšování odbornosti pracovníků ŠPP a ŠPZ.</p> <p>Organizace společných setkání, porad, kulatých stolů apod., zástupců školského, sociálního a zdravotního sektoru.</p> <p>Řešení nedostatku dětských psychologů a psychiatrů.</p>

2.	Nedostatečná podpora žáků s OMJ. Podpora při vzdělávání a začlenění do kulturního prostředí hraje významnou roli v budoucím uplatnění cizinců v ČR. Školy s větším počtem žáků-cizinců v současné době řeší i potíže ve vztazích mezi žáky různé státní příslušnosti či národnosti. Počty žáků-cizinců ve školách prudce vzrůstají.	Podpora žáků s OMJ je zajištěna pouze v 1. roce jejich příchodu do ČR a ta je zaměřena na výuku ČJ. Většina žáků na střední škole již nedosahuje na další podporu.	Systémová podpora žáků s OMJ na všech stupních vzdělání i po delší dobu než jen 1 školní rok	Pilotní návrhy systémové podpory, podpora jazykových kurzů v ČJ pro cizince před zahájením docházky do škol, prázdninové kurzy nebo celoroční kurzy. Změna podpůrných opatření.
3.	Nedostatečná podpora žáků s mimořádným nadáním a některými SVP, zejména s poruchami chování, žáků se zdravotními obtížemi (alergie, záchvatovitá onemocnění, cukrovka apod.)	I přes realizaci projektu i KAP II se podpora žáků s mimořádným nadáním a některými SVP jeví jako nedostatečná. Stejně tak se jeví nedostatečnou podpora žáků s poruchami chování a se zdravotními obtížemi	Systémová podpora žáků s mimořádným nadáním. Systémová podpora žáků s poruchami chování a se zdravotními obtížemi.	Změna podpůrných opatření, umožnění podpory i pro další kategorie žáků než pro ty, kteří jsou vyjmenováni v § 16 odst. 9 školského zákona; spolupráce se zdravotnickými zařízeními; pilotní návrhy systémové podpory; vzdělávání pedagogů v daných oblastech
4.	Nedostatek pedagogů s rozšířeným vzděláním v oblasti speciální pedagogiky; nedostatek speciálních pedagogů; nedostatečná příprava pedagogů škol, včetně metodického vedení a konzultační podpory ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání; nedostatek kvalifikovaných asistentů pedagogů	Nízká motivace k profesi speciálního pedagoga, nejsou rozdělena vysokoškolská studia na prakticky a vědecky zaměřená, postavení asistenta pedagoga v systému, pracovní pozice na dobu určitou	Výuka zajištěná kvalifikovanými speciálními pedagogy, kvalifikovanými asistenty pedagoga, zajištění přípravy pedagogů reflektující změny na poli vzdělávání. Saturace škol asistenty pedagoga podle počtu žáků školy a dalších specifikací školy.	Motivace speciálního pedagoga, asistenta pedagoga; týmová spolupráce pedagogických pracovníků; vytvoření podmínek pro vzdělávání; příklady dobré praxe, konzultační činnost; zajištění dlouhodobé praxe studentů na ŠPZ (např. ½ roku na pozici); využití odborného potenciálu škol zřizovaných podle § 16 odst. 9 školského zákona (speciálních škol), sdílením informací, vytvoření Center metodické podpory

5.	<p>Obtížný přechod mezi stupni vzdělání, mezi ZŠ a SŠ.</p> <p>Míra podpory na SŠ nenavazuje a neodpovídá míře podpory v rámci ZŠ, zejména v případech žáků se sociálním znevýhodněním (případně se SVP, psychiatrickými diagnózami)</p>	<p>Nenavazující podpora ze ZŠ na SŠ, nevhodný výběr oboru vzdělání, absence dostatečné přípravy a informací pro žáky ještě před nástupem do konkrétních oborů vzdělání na SŠ .</p> <p>Informovanost a zodpovědnost lékařů při vyjádření k přihláškám do středního vzdělávání.</p>	<p>Uspadňování přechodu žáků mezi stupni vzdělávání – umožnění pokračování poskytované podpory ohroženým žákům.</p>	<p>Vytvoření prostoru pro spolupráci ŠPP základní školy a ŠPP střední školy, spolupráce se ŠPZ</p> <p>Podpora přípravy a informací žáků na zvolený obor vzdělání, možnost návštěvy střední školy, cílená spolupráce, ZŠ a SŠ s konkrétními žáky.</p> <p>Spolupráce s pediatry.</p>
6.	<p>Ve školách se vzdělávají žáci, kteří potřebují podpořit, ale jejich „podpora nedosahuje“ na podpůrná opatření, jsou na hraně intelektového podprůměru, mají sociálně nepodnětné prostředí.</p>	<p>Nepodnětné prostředí v rodinách, ale i vrozené dispozice, vliv na úroveň nadání má i zdravotního oslabení nebo kombinace a dalšími SVP</p>	<p>Motivace žáků k dosažení vzdělání. Podpora jednotlivých úspěšných kroků.</p>	<p>Využit současné revize RVP, v řešení tzv. “jádrového učiva“, mít na zřeteli tyto žáky.</p> <p>Zpracování cílených kroků k úspěšnosti jedince.</p>
7.	<p>Kapacitní možnosti ŠPZ, nedostatek materiální a technické podpory při navyšování kapacit ŠPZ nedostatečná systémová metodická podpory ŠPZ a ŠPP</p>	<p>Nové úkoly stanovené legislativou, nedostatečné informace o naplňování DZ MŠMT, absence systémového řešení. Chybějící stanovená kapacita ŠPZ a jejich spádovost.</p>	<p>Zajištění poradenské služby v termínech, stavební úpravy stávajících prostor ŠPZ, síť odloučených pracovišť, vytvoření sítě kooperujících pracovišť s jednotným metodickým vedením v rámci JmK</p>	<p>Podněty z praxe k legislativním změnám vč. podnětů ke stanovení kapacity a spádovosti, posílení kapacit ŠPZ (RP MŠMT), zřizovatel, navýšení provozních nákladů na odloučená pracoviště, navázání metodické podpory MŠMT, NPI ČR a JmK</p>
8.	<p>Působení ŠPP přímo na školách není zajištěno na všech školách, problematické je metodické vedení pracovníků ŠPP, rozšíření o sociální pedagogy</p>	<p>Nesystémové zajištění finančních prostředků, chybějící kapacita kvalifikovaných odborníků, přetížení výchovných poradců a metodiků prevence, nejisté zaměstnání</p>	<p>Služby ŠPP na každé škole (úvazek dle velikosti školy)</p>	<p>Systémové zajištění finančních prostředků, motivace k výkonu povolání, snížení míry vyučovací povinnosti výchovných poradců a metodiků prevence, podpora metodického vedení ŠPP</p>
9.	<p>Riziko přetížení učitelů a pracovníků ŠPZ</p>	<p>Učitelé i pracovníci ŠPZ jsou přetížení rozdílnou skladbou žáků ve třídách, vysokou administrativní zátěží, tlakem rodičů</p>	<p>DVPP v oblasti přípravy pedagogů a odborných pracovníků ŠPZ reflektující změny na poli vzdělávání, motivace pedagogů</p>	<p>Systémová podpora učitelů a odborných pracovníků ŠPZ, aktivity proti vyhoření</p>

10.	Žáci s hendikepem cyklují ve vzdělávacím systému středních škol. Několikrát opakují ročníky, po dokončení přípravy na vzdělání pokračují v jiných oborech, které spolu vůbec nesouvisí.	Udržení se za každou cenu ve školském systému, možná v jakémkoliv systému, než aby zůstali žáci doma.	Vytvoření pracovních míst, chráněných dílen, denních stacionářů, sdílených bydlení a smysluplných aktivit pro začlenění do běžného života	Cílená spolupráce s NNO, spolupráce s OSV, to zejména s ohledem na propojování školního poradenství se sociálním, vytvoření kapacit.
11.	Místní spolupráce sociálně právní ochrany, zdravotnictví a školských poradenských služeb	Nesystémové ukotvení společné platformy	Funkční systém podpory rodiny s dětmi se SVP, informovaní účastníci	Jednotná deklarace systému podpory dětí se SVP mezi resorty, sdružení finančních prostředků, se zacílením podpory, informování rodiny s dětmi o možnostech inkluzivního vzdělávání, kulaté stoly, sdílení zkušeností.

3.3. Gramotnosti

3.3.1. Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost, jakožto schopnost porozumět psanému textu, správně jej používat a přemýšlet o něm a díky tomu následně dosahovat svých cílů, rozvíjet své vědomosti a svůj potenciál, je jedním z nejdůležitějších předpokladů učení. Rozvoji čtenářské gramotnosti je tedy nutno věnovat co nejvyšší pozornost. K tomu by měla směřovat opatření v podobě různorodých aktivit iniciovaných zřizovateli, vzdělávacími institucemi a školami, stejně jako jejich řediteli a učiteli.

I přesto, že se podle mezinárodních průzkumů (zejména PISA) posledních let situace v České republice mírně zlepšila, je snaha zaměřovat se na rozvoj čtenářské gramotnosti u žáků neustále velmi důležitá. Ukazuje se totiž, že žáci s nízkou úrovní čtenářské gramotnosti čelí v dospělosti vážným problémům spojeným s uplatněním na trhu práce i s obecným zapojením do společnosti.

Zvýšení celkové úrovně čtenářské gramotnosti je komplexním cílem. Učitelé ve školách však dlouhá léta učí tak, jak je tomu naučily kdysi dávno pedagogické fakulty a jak jsou zvyklí. Orientace na čtenářskou gramotnost, jak ji pojímají současné mezinárodní výzkumy, však vyžaduje výraznou změnu v dosavadních pedagogických metodách. Důležitým krokem, který by měly učinit školy s podporou MŠMT, zřizovatele či vzdělávacích institucí, je zlepšení orientace učitelů v moderních vyučovacích metodách a přístupech, které byly vyvinuty a jsou ve vyspělých zemích používány právě s cílem zvýšit úroveň dovedností práce s textem. Pomocí kvalitního dlouhodobého vzdělávání učitelů a metodické podpory je možné školám pomoci lépe pochopit koncept rozvoje čtenářské gramotnosti, vtělit jej do vzdělávacích

strategií vytyčených školními vzdělávacími programy a vzájemně spolupracovat na jejich naplnění.

Jihomoravský kraj klade velký důraz na rozvoj čtenářské gramotnosti, svědčí o tom množství aktivit realizovaných v rámci projektu KAP JMK i zájem škol a učitelů o tyto aktivity. Tento trend sledují i níže uvedené návrhy řešení a kroky ke změně v rámci identifikovaných problémů.

3.3.1.1 SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- Existence metodické podpory škol v rozvoji gramotností (NPI ČR)
- Existence možností financování s využitím výzev projektů ESF, získání a realizace projektů (včetně šablon)
- Existence vzdělávání pedagogů v oblasti gramotností
- Zájem některých pedagogů o změnu
- Zkvalitnění a inovace ŠVP – flexibilita při tvorbě ŠVP dle RVP, hledání mezipředmětových vazeb
- Existence sítě škol pro sdílení příkladů dobré praxe
- Vybavení škol pro podporu čtenářské gramotnosti (čtenářské koutky, školní knihovny)
- Možnost realizace dalších mimoškolních aktivit, pořádání akcí na podporu čtenářské gramotnosti, spolupráce škol s knihovnami

W – vnitřní – slabé stránky

- Neexistence jednotné strategie rozvoje ČG na národní úrovni
- Vzdělávání pedagogů v oblasti gramotností – finanční úhrada, motivace pedagogů, příprava budoucích pedagogů na VŠ
- Nízký zájem některých pedagogů o změnu ve výuce (obsah i formy, mezipředmětové vazby)
- Nízký zájem některých pedagogů o zapojení do projektů (pracovní přetížení)
- Nevyužívání moderních technologií (vztah pedagogů k využívání digitálních technologií ve výuce, omezené schopnosti učitelů efektivně využívat ICT ve výuce)
- Rezervy v technickém i materiálním vybavení škol na podporu gramotností, vč. využívání moderních technologií, stavebnic a jejich implementace do výuky
- Časová náročnost rozvíjení ČG ve výuce (málo času na práci s textem)
- Nevyhovující vybavenost knihoven a čtenářských koutků
- Rozvoj ČG v distanční výuce

O – vnější – příležitosti

- Zvyšující se povědomí o významu gramotností pro vzdělávání
- Zájem o rozvoj ČG na školách ze strany MŠMT a ČŠI
- Informování veřejnosti – medializace oblasti gramotností
- Rozšíření nabídky vzdělávání pedagogů v oblasti gramotností
- Využití a dovybavení moderních technologií k rozvoji ČG
- Rozšiřování nabídky sdílení příkladů dobré praxe, spolupráce mezi školami
- Zvyšování motivace ke čtenářství (např. spolupráce s rodiči, návštěva knihovny, společné čtení, nákup zajímavých titulů tištěných, elektronických knih i audioknih, setkání se s osobnostmi literatury, čtenářské kluby, aj.)
- Integrace prvků čtenářské gramotnosti do všech činností výuky napříč předměty

T – vnější – hrozby

- Nekoordinovaný přístup k rozvoji ČG jednotlivých aktérů (např. CERMAT, ČŠI, jednotlivé projekty, revize RVP apod.), zejména z důvodu chybějící jednotné strategie
- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (personální zajištění, půlení hodin, aj.)
- Zkvalitnění materiálně technického vybavení (rychlý vývoj technologií, udržitelnost moderních trendů)
- Vzdělávání pedagogů v systematickém rozvíjení gramotnosti
- Časová náročnost zavádění změn do výuky
- Pokračující pokles zájmu o čtení na straně žáků

3.3.1.2. Tabulka

Tabulka 13: Čtenářská gramotnost

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Nízký zájem části pedagogů o zařazování prvků ČG do výuky	Nízké povědomí o významu ČG ve vzdělávání, nepružnost v přijímání změn	Motivace vedení škol k přijímání změn, inspirace v rámci sdílení příkladů dobré praxe, zmapování aktivit škol v oblasti ČG	Zkvalitnění a rozšiřování nabídky DVPP, širší využití poradenských a konzultačních center, identifikace silných stránek škol a následné sdílení jako příkladu dobré praxe, nabídka mentoringu školám se zájmem o změnu
2.	Nízký zájem části pedagogů o vzdělávání v oblasti ČG	Pracovní přetížení pedagogů, opakované organizační zabezpečení na školách, neochota se vzdělávat,	Všestranně motivovat pedagogy se vzdělávat, zvýšení podpory ze strany vedení školy	Zkvalitnění a rozšiřování nabídky DVPP, širší využití poradenských a konzultačních center, podpora systematického sdílení zkušeností

		nedostatečná podpora ze strany vedení škol		pedagogů, finanční podpora škol (suplování)
3.	Nedostatečné využití ICT nástrojů při zařazování prvků ČG do výuky	Rezervovaný vztah některých pedagogů k využívání digitálních technologií ve výuce, omezené schopnosti pedagogů efektivně využívat ICT ve výuce, rychlý vývoj technologií a jejich zastarávání	Podpora DVPP v oblasti využití ICT, finanční podpora škol na vybavení (HW, SW, licence)	Zkvalitnění a rozšiřování nabídky DVPP, zajištění finanční podpory pro školy, včetně ověření využití finančních prostředků
4.	Nedostatečná metodická podpora výuky ČG	Chybějící metodické materiály podporující rozvoj ČG ve výuce	Zmapování škol, které úspěšně využívají materiály podporující rozvoj ČG ve výuce	Identifikace škol se silnou podporou ČG a následné sdílení jako příkladu dobré praxe,
5.	Nekoordinovaný přístup k rozvoji ČG na národní úrovni	Chybějící funkční centrální koordinátor aktivit v oblasti ČG	Zajištění kvalitnější koordinace aktivit ČG v rámci JMK a napojení na národní úroveň	Vytvoření koordinačního centra JMK v oblasti ČG, nastavení náplně činnosti centra v souladu s DZ JMK a KAP JMK
6.	Neexistence příp. nedostatečné využití školních knihoven	Nedostatečné zajištění finančních, prostorových a personálních podmínek pro školní knihovny	Nastavení systému podpory školních knihoven	Monitoring stavu školních knihoven v JMK, zajištění finančních prostředků na investice, vybavení a personální zabezpečení knihoven. Sdílení příkladů dobré praxe, síťování škol a veřejných knihoven.
7.	Nezájem žáků o čtení	Atraktivita jiných médií, pohodlnost žáků, informační smog	Zvýšení atraktivity literatury, poukazovat na využitelnost v životě	Podpora zařazování atraktivních metod výuky napříč předměty, sdílení příkladů dobré praxe mezi učiteli

3.3.2. Matematická gramotnost

Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat racionálně podložené úsudky a proniknout do matematiky jakožto nástroje pro pochopení reálného a skutečného světa, a je jedním z důležitých předpokladů mentálního vývoje jedince. Rozvoji matematické gramotnosti je tedy nutno věnovat co nejvyšší pozornost. K tomu by měla směřovat opatření v podobě různorodých aktivit iniciovaných zřizovateli, vzdělávacími institucemi a školami, stejně jako jejich řediteli a učiteli.

Rozvoj matematické gramotnosti úzce souvisí s rozvojem matematických dovedností učitelů, v jejich schopnosti předávat svým žákům nadšení pro matematiku a její aplikace v reálném světě. Proto je třeba zaměřit se na podporu dalšího vzdělávání učitelů i na tvorbu a využití metodických návodů a učebních textů a pomůcek. Neméně důležitým aspektem rozvoje matematické gramotnosti je sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe, materiálů,

metodik a poskytnutí prostoru pro síťování a vzájemnou komunikaci všech zainteresovaných aktérů.

Jihomoravský kraj klade velký důraz na rozvoj matematické gramotnosti, svědčí o tom množství aktivit realizovaných v rámci minulých projektů KAP JMK i zájem škol a učitelů o tyto aktivity. Tento trend sledují i níže uvedené návrhy řešení a kroky ke změně v rámci identifikovaných problémů.

3.3.2.1 SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- Existence metodické podpory škol v rozvoji gramotností (metodický kabinet JMK, aktivity NPI ČR, JČMF)
- Existence možností financování s využitím výzev projektů ESF, získání a realizace projektů (včetně šablon)
- Existence vzdělávání pedagogů v oblasti gramotností
- Zájem některých pedagogů o změnu svého přístupu k výuce matematiky, silná motivace části pedagogů posílit společenskou prestiž matematiky
- Zkvalitnění a inovace ŠVP – flexibilita při tvorbě ŠVP dle RVP, hledání mezipředmětových vazeb, škola podporuje rozvoj MG v rámci školních vzdělávacích plánů
- Existence sítě škol pro sdílení příkladů dobré praxe
- Využívání aplikací a sw pro výuku matematiky (online výuka)

W – vnitřní – slabé stránky

- Neexistence jednotné strategie rozvoje MG na národní úrovni
- Vzdělávání pedagogů v oblasti gramotností – finanční úhrada, motivace pedagogů, příprava budoucích pedagogů na VŠ
- Nízký zájem některých pedagogů o změnu ve výuce (obsah i formy, mezipředmětové vazby)
- Nízký zájem některých pedagogů o zapojení do projektů (pracovní přetížení)
- Nevyužívání moderních technologií (vztah pedagogů k využívání digitálních technologií ve výuce, omezené schopnosti učitelů efektivně využívat ICT ve výuce)
- Rezervy v technickém i materiálním vybavení škol na podporu gramotností, vč. využívání moderních technologií, stavebnic a jejich implementace do výuky
- Časová náročnost rozvíjení MG ve výuce (tlak na množství poznatků, tlak na rychlost ve výpočtech, „drilování“ matematických postupů místo poskytnutí prostoru pro badatelskou výuku)

- Příliš teoretická poloha výuky matematiky a s tím související nízká motivace a slabá úspěšnost žáků při osvojování si matematických dovedností

O – vnější – příležitosti

- Zvyšující se povědomí o významu gramotností pro vzdělávání
- Zájem o rozvoj MG na školách ze strany MŠMT a ČŠI
- Informování veřejnosti – medializace oblasti gramotností
- Rozšíření nabídky vzdělávání pedagogů v oblasti gramotností (zejména e-learningu)
- Využití a dovybavení moderních technologií k rozvoji MG, implementace pomůcek do výuky
- Rozšiřování nabídky sdílení příkladů dobré praxe, spolupráce mezi školami
- Seznamování žáků s matematikou v praxi (exkurze, projektové dny, propojení matematiky s reálným životem, ukázat uplatnitelnost matematiky)
- Zařazování matematiky do jiných vyučovacích předmětů a do neformálního vzdělávání
- Zatraktivnit matematiku (M jako využitelný systém, M jako hra a experiment)

T – vnější – hrozby

- Nejistota a negativní dopady vyplývající ze změn legislativy (např. maturita z matematiky)
- Nekoordinovaný přístup k rozvoji MG jednotlivých aktérů (např. CERMAT, ČŠI, jednotlivé projekty, revize RVP apod.), zejména z důvodu chybějící jednotné strategie
- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (personální zajištění, půlení hodin, aj.)
- Zkvalitnění materiálně technického vybavení (rychlý vývoj technologií, udržitelnost moderních trendů)
- Motivace části pedagogů vzdělávat se v systematickém rozvíjení gramotností
- Časová náročnost zavádění změn do výuky
- Slabá motivace některých pedagogů ke změně zaběhnutých postupů a výukových metod k výuce matematiky (stárnutí pedagogů)
- Klesající zájem o výuku matematiky ze strany žáků a rodičů, nízký zájem o soutěže, olympiády, nízká motivace k učení

3.3.2.2 Tabulka

Tabulka 14: Matematická gramotnost

Priorita	Problém	Příčina	Žadoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Nízký zájem části pedagogů o zařazování prvků MG do výuky	Nízké povědomí pedagogů o významu MG ve vzdělávání, nepružnost v přijímání změn	Motivace vedení škol k přijímání změn, inspirace v rámci sdílení příkladů dobré praxe, zmapování aktivit škol v oblasti MG	Zkvalitnění a rozšiřování nabídky DVPP, širší využití poradenských a konzultačních center, identifikace silných stránek škol a následné sdílení jako příkladu dobré praxe, nabídka mentoringu školám se zájmem o změnu
2.	Nízký zájem části pedagogů o vzdělávání v oblasti MG	Pracovní přetížení pedagogů, opakované organizační zabezpečení na školách, neochota se vzdělávat, nedostatečná podpora ze strany vedení škol	Všestranně motivovat pedagogy se vzdělávat, zvýšení podpory ze strany vedení školy	Zkvalitnění a rozšiřování nabídky DVPP, které reflektuje potřeby škol, širší využití poradenských a konzultačních center, podpora systematického sdílení zkušeností pedagogů, finanční podpora škol (suplování)
3.	Nedostatečné využití ICT nástrojů při zařazování prvků MG do výuky	Rezervovaný vztah některých pedagogů k využívání digitálních technologií ve výuce, omezené schopnosti pedagogů efektivně využívat ICT ve výuce, rychlý vývoj technologií a jejich zastarávání	Podpora DVPP v oblasti využití ICT, finanční podpora škol na vybavení (HW, SW, licence)	Zkvalitnění a rozšiřování nabídky DVPP, zajištění finanční podpory pro školy, včetně ověření využití finančních prostředků
4.	Nedostatečná metodická podpora výuky MG	Chybějící metodické materiály podporující rozvoj MG ve výuce	Zmapování škol, které úspěšně využívají materiály podporující rozvoj MG ve výuce	Identifikace silných stránek škol a následné sdílení jako příkladu dobré praxe
5.	Nekoordinovaný přístup k rozvoji MG na národní úrovni	Chybějící funkční centrální koordinátor aktivit v oblasti MG	Zajištění kvalitnější koordinace aktivit MG v rámci JMK a napojení na národní úroveň	Vytvoření koordinačního centra JMK v oblasti MG
6.	Nezájem žáků o výuku matematiky ze strany žáků a rodičů, nízká motivace k učení	Obtížnost a abstraktnost matematiky, používání neatraktivních metod výuky	Zvýšení atraktivity matematiky, poukazovat na využitelnost matematiky v životě	Podpora zařazování atraktivních metod výuky v matematice, sdílení příkladů dobré praxe mezi učiteli

3.3.3 Digitální gramotnost

Strategie 2030+ je klíčový dokument pro rozvoj vzdělávací soustavy České republiky v dekadě 2020–2030+. Jeho součástí je mimo jiné deklarována podpora rozvoje digitální gramotnosti, která je logicky rozpracována do strategického dokumentu Jihomoravského kraje, a to Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy JmK 2020–2024.

Oba tyto dokumenty, tj. program modernizace vzdělávacího systému Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, příprava na nové výzvy a současně řešení problémů, které v českém školství přetrvávají, jsou v souladu s vládním programem České republiky Digitální Česko – Digitální ekonomika a společnost (2018).

Součástí je rozvoj digitální gramotnosti v počátečním vzdělávání, který je zaměřen na rozvoj digitálních kompetencí a informatického myšlení dětí, žáků a studentů, rozvoj kybernetické bezpečnosti jak u žáků i pedagogů nastavení principu otevřenosti ve vzdělávání a veřejná osvěta, vysvětlující klíčový vliv digitálních technologií na vzdělávání, rozvoj funkčního a garantovaného distančního počátečního vzdělávání.

Do SWOT analýzy jsou zahrnuty závěry z průběžných evaluací aktivit, které byly realizovány v rámci projektu iKAP II a z jednání s vedoucími Center odborného vzdělávání Jihomoravského kraje.

3.3.3.1. SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- Ředitelé škol mají vizi a školní strategii pro rozvoj digitálních technologií a rozvoj digitální gramotnosti žáků
- Existuje metodický nástroj pro zřizovatele škol a jednotlivé SŠ pro podporu digitální gramotnosti ve školách (autor NPI)
- Žáci mají chuť používat digitální technologie
- Existuje legislativní rámec pro využívání ICT žáků ve výuce (mobilní telefony, tablety ...)
- Školy využívají ICT i v jiných předmětech, než jsou informatické předměty
- Vedení škol podporuje pedagogy k sebevzdělávání v oblasti ICT
- Vedení škol motivuje žáky i pedagogy k účelnému používání ICT
- Existuje široká nabídka mimoškolních aktivit pro podporu digitálních kompetencí (Vida, kempy, soutěže)

W – vnitřní – slabé stránky

- Chybí systémové začlenění kompetencí digitální gramotnosti do kurikula SŠ (MŠMT, NPI)
- Chybí metodický dokument pro digitální gramotnost v uzlových bodech vzdělávání na střední škole (MŠMT, NPI)
- Nedostatek kurzů DVPP zaměřených na metodiku a didaktiku využívání ICT ve výuce
- Nedostatek finančních zdrojů na komerční kurzy
- Zdroje pro modernizaci vybavení ICT jsou nedostatečné, čerpání zdrojů je nesystémové a neefektivní (MŠMT, zřizovatel)
- Ne vždy je kvalitní konektivita na školách

- Nedostatek vyučujících, kteří mají potřebné dovednosti
- Neochota dalšího vzdělávání, nízká motivace (pracovní čas pedagogických pracovníků je zatížen vysokou administrativou)
- Vyučující nejsou schopni vyřešit problémy s ICT bez výrazného omezení chodu výuky
- Nedostatečné či neodpovídající prostory či vybavení školy

O – vnější – příležitosti

- Tvorba metodického dokumentu pro digitální gramotnost v uzlových bodech vzdělávání na SŠ, který bude navazovat na dokument vytvořený pro MŠ, ZŠ v souladu s Evropským rámcem digitálních kompetencí pedagogů
- Pevné zakotvení digitální gramotnosti do RVP středních škol
- Systémové národní projekty na rozšiřování digitálních kompetencí pedagogů
- Systémová podpora pro rozšiřování digitálních kompetencí v Centrech odborného vzdělávání JmK
- Možnost rozvoje logického myšlení, kritického myšlení a dalších teoretických znalostí pro využití ICT v ostatních vyučovacích předmětech
- Možnost rychlého zlepšení, zbavením se obav a motivací k používání digitálních technologií
- Využití DVPP a sdílení zkušeností mezi pedagogy
- Práce s otevřenými zdroji
- Diferenciace tříd dle úrovně žáků – nové možnosti dělení tříd dané školským zákonem
- Zkušenost s distančním vzděláváním online v synchronní i asynchronní podobě
- Podpora polytechnické výchovy a podpora digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách za pomoci aktuálních a doporučených metodik
- Podpora vzdělávání pedagogů základních škol ve vybraných oblastech, zejména v digitálních technologiích

T – vnější – hrozby

- Nedostatek vyučujících, kteří mají potřebné dovednosti
- Nezájem mladých učitelů o zaměstnání ve školách
- Nedostatek pedagogů ochotných k dalšímu vzdělání a rozvoji digitální gramotnosti, nízká gramotnost – nízká motivace
- Nedostatek finančních prostředků na vše – platy, pomůcky, DVPP
- Nestabilní legislativní prostředí
- Existuje až příliš mnoho informací a mnoho možností, což znesnadňuje rozhodování
- Nepřipravenost na realizaci cílů dle revidovaného kurikula v oblastech informačního myšlení (informatiky) a digitální gramotnosti

3.3.3.2. Tabulka

Tabulka 15: Digitální gramotnost

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Nedostatek vyučujících předmětů všeobecně vzdělávací, ale zejména pak odborné oblasti vzdělávání ICT (operační systémy, datové sítě, databáze, grafika, kybernetický bezpečnost	Nedostatečné finanční ohodnocení, není dostatečná podpora v legislativě pro zapojení odborníků z praxe, případné odpuštění pedagogického vzdělávání	Dostatek kvalitních učitelů a odborníků z praxe pro výuku	Upravit finanční ohodnocení, legislativní úprava možnosti využití odborníků z praxe bez pedagogického vzdělání
2.	Kybernetická a informační bezpečnost na školách, finanční zdroje na zabezpečení	Podceňování oblasti kybernetické a informační bezpečnosti	Zajištění kybernetické a informační bezpečnosti na školách	Zpracování metodiky k zajištění kybernetické bezpečnosti na školách, zabezpečení finančních zdrojů
3.	Rozdílná konektivita a HW vybavení na školách	Nedostatek finančních prostředků na středních školách, zejména pak v oblasti investic	Optimalizace konektivity a HW vybavení na středních školách dle jejich vzdělávacích potřeb	Dotazníkovým šetřením zmapovat současný stav. Zpracování koncepce optimalizace konektivity a IT vybavení na středních školách, efektivnost využití prostředků ESF, podpora zřizovatele při sdruženém nákupu konektivity škol
4.	SW vybavení	Školy využívají různé SW, vysoká cena licencí některých SW pro výuku, ale rovněž IS škol	Možnost hromadného nákupu licencí, která by ovlivnila cenu, zpracování koncepce využití IS ve školách	Dotazníkovým šetřením zmapovat využívání typů licencí a IS na školách, podpora zřizovatele při hromadném nákupu licencí
5.	Integrace digitálních technologií do výuky v běžných třídách	Nedostatečné vybavení běžných tříd, digitální technologie jsou využívány především na podporu zavedených způsobů výuky, nedostatečné kompetence pedagogů	Vybavení běžných tříd technologiemi umožňující využívat digitální technologie ve výuce	Finanční prostředky pro školy, které umožní vybavit běžné třídy digitálními technologiemi pro výuku, vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na nové metody a formy vzdělávání
6.	Nedostatečné kompetence pedagogů	Respekt pedagogických pracovníků z využívání technologií při výuce,	Pedagogičtí pracovníci, kteří ztratí respekt při využívání digitálních technologií	Motivace pedagogických pracovníků pro další vzdělávání Dostatečná nabídka

		Nedostatečná připravenost absolventů pedagogických fakult VŠ při využívání digitálních technologií		dalšího vzdělávání Pedagogických pracovníků
7.	Posílení odbornosti učitelů ICT předmětů	Nedostatečná motivace, chybí legislativní úprava možnosti dlouhodobých stáží v odborných firmách	Možnost dlouhodobých stáží u odborných firem	Zajištění odborných dlouhodobých praxí pro pedagogy ve firmách, úprava legislativy
8.	Sdílení zkušeností pedagogů	Neexistence platformy, která by sdružovala pedagogy	Platforma pedagogických pracovníků na bázi dobrovolnosti, kteří budou sdílet své zkušenosti	Vytvoření platformy, která bude organizovat pravidelná setkání, minimálně 2x ročně

3.4. STEAM

Jihomoravský kraj reprezentuje druhou největší regionální ekonomiku ČR a je také regionem s vysokými školami významně orientovanými na technické a přírodovědné obory. Současně v kraji existuje velké množství zaměstnavatelů a firem orientovaných na činnost založenou na bázi vědy, výzkumu, techniky a strojírenství. Tato situace významně zvyšuje potřebu kreativních absolventů technických oborů všech úrovní vzdělání v oblasti přírodovědné i technické a také potřebu techniků a řemeslníků s kvalitním vzděláním na středních odborných školách. Podpora vzdělávání v oborech STEAM, které chápeme jako vzdělávání zaměřené na vědu(S), techniku(T), strojírenství(E), kreativitu(A), matematiku(M)) je dlouhodobě tedy i jednou z priorit Jihomoravského kraje.

V předcházejících KAP 1 a 2 byla tato podpora cílena do oblasti technického zázemí škol i do oblasti lidských zdrojů. Cílem bylo dosáhnout zvýšení kvality polytechnického vzdělávání a povědomí o něm. Opatření nového KAP by měla navazovat na dosud prováděné aktivity jak v oblasti materiálně technického vybavení, tak v oblasti informovanosti. Větší důraz pak je třeba klást na oblast personálního zabezpečení výuky předmětů STEAM a zejména pak na způsoby a metody, jakými se obory STEAM vyučují.

3.4.1. SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- **Informovanost žáků (rodičů) – medializace vzdělávání v oborech STEAM**
 - Prezentace školy a oborů (využití tradičních a zavedených aktivit)
 - Velké množství nástrojů, které školy mohou využít, včetně online nástrojů
 - Existence vědeckých center pro veřejnost
 - Tradice v oblasti vzdělávání – technické, přírodovědné, kreativita
- **Materiálně technické vybavení pro vzdělávání v oborech STEAM**
 - Vyhovující materiálně technické zázemí většiny škol

- Vybavení lze využít pro další aktivity (vzdělávání, aktivity, činnost žáků)
- Existence mobilních dílen a center (FabLab, Polybus)
- **Personální zabezpečení v oborech STEAM**
 - Zájem části pedagogů o změnu, potřeba znalostí měnícího STEAM se světa
 - Zájem zaměstnavatelů o růst úrovně pedagogů prostřednictvím prezentace novinek a provozů i stáží ve firmách
 - Existence špičkových odborníků v regionu v akademickém prostředí i ve firmách
- **Obsah a metody vzdělávání v oborech STEAM**
 - Flexibilita při tvorbě ŠVP dle RVP
 - Atraktivita vzdělávacího obsahu vybraných kreativních oborů
- **Další podmínky pro rozvoj vzdělávání v oborech STEAM**
 - Existence systému podpory nadaných žáků a oborových soutěží
 - Existence mnoha vysokých škol a akademických pracovišť
 - Existence velkého množství atraktivních zaměstnavatelů
 - Existence využitelných mobilních programů
 - Hustá síť organizací poskytujících neformální a zájmové vzdělávání

W – vnitřní – slabé stránky

- **Informovanost žáků (rodičů) – medializace vzdělávání v oborech STEAM**
 - Malé využívání sociálních sítí pro popularizaci vzdělávání v oborech STEAM
 - Forma informací, která vede k obavám z náročnosti oborů STEAM
 - Nedostatečné personální kapacity u škol, pokud jde o práci se sociálními médii a prezentací
 - Absence zastřešující medializace týkající se STEAM včetně nízkého zapojení firem ve vztahu k základním školám a zájemcům o studium
- **Zkvalitnění materiálně technického vybavení pro vzdělávání v oborech STEAM**
 - Nutnost průběžných investic do obnovy a údržby vybavení
 - Náročnost zajištění spotřebního materiálu pro moderní vybavení
 - Slabé reálné zapojení firem do procesu pořizování technického vybavení pro STEAM
 - Nedostatečné personální zabezpečení pro provoz a údržbu technického vybavení
- **Personální zabezpečení v oborech STEAM**
 - Finanční náročnost specializovaného vzdělávání
 - Malé zapojení špičkových odborníků do vzdělávání související s nízkou motivací
 - Absence systematického vzdělávání pedagogů v oborech STEAM včetně jeho neexistujícího financování
- **Obsah a metody vzdělávání v oborech STEAM**
 - Malé mezipředmětové propojení

- Malé množství atraktivních a moderních metodických materiálů, zejména mezioborových
- Malá připravenost části pedagogů reagovat na vývoj oboru
- Malá pedagogická erudice odborníků z praxe
- Další podmínky pro rozvoj vzdělávání v oborech STEAM
 - Malá kapacita a neexistující systém kariérového poradenství na základních i středních školách

O – vnější – příležitosti

- **Informovanost žáků (rodičů) – medializace vzdělávání v oborech STEAM**
 - Uplatnitelnost absolventů na TP s ohledem na zaměření JMK na hitech průmysl
 - Využití tradice v oblasti vzdělávání – technické, přírodovědné, kreativita
 - Příklady dobré praxe ze spolupráce se ZŠ, SŠ, VOŠ, VŠ a zaměstnavatelů
 - Vytváření zájmových oborových komunit na sociálních sítích
- **Zkvalitnění materiálně technického vybavení pro vzdělávání v oborech STEAM**
 - Sdílení špičkového finančně náročného vybavení mezi školami
- **Personální zabezpečení v oborech STEAM**
 - Rozvoj dalších krajských metodických sítí pedagogů STEAM (po vzoru matematické sítě iKAP2)
 - Vytvoření platformy pro komunikaci firem a škol
 - Zvýšení informovanosti odborníků ve firmách o možnostech zapojení se do vzdělávání
- **Obsah a metody vzdělávání v oborech STEAM**
 - Připravovaná revize RVP a soustavy oborů
 - Možnost změny u všech oborů – provázání všeobecných předmětů, teorie i odborné výuky
 - Hledání mezipředmětových vazeb – spolupráce předmětových a oborových komisí
 - Možnost přípravy pedagogů a odborníků na využívání inovativních vzdělávacích metod
- **Další podmínky pro rozvoj vzdělávání v oborech STEAM**
 - zvyšující se společenská poptávka po absolventech oborů STEAM
 - mezinárodní spolupráce

T – vnější – hrozby

- **Informovanost žáků (rodičů) – medializace vzdělávání v oborech STEAM**
 - Nízký zájem rodičů, dětí o některé obory STEAM pramenící z předsudků o náročnosti
 - Obavy z uplatnění u některých kreativních oborů

- Preference maturitních netechnických (všeobecných) oborů s vidinou pokračování na nenáročných oborech VŠ
- **kvalitně materiálně technického vybavení pro vzdělávání v oborech STEAM**
 - Rychlý vývoj technologií, udržitelnost moderních trendů, turbulence změn
 - Nedostatek finančních prostředků pro vybavení a údržbu špičkového vybavení
- **Personální zabezpečení v oborech STEAM**
 - Počet a zájem nových pedagogů o práci ve školství v oborech STEAM
 - Stárnutí pedagogů v oborech STEM
 - Motivace pro práci učitele v oblasti STEAM
 - Nízká motivace ke studiu učitelství oborů STEAM
 - Přetížení a vyhoření špičkových pedagogů
- **Obsah a metody vzdělávání v oborech STEAM**
 - Absence dlouhodobé a smysluplné vize rozvoje vzdělávání v oborech STEAM ze strany MŠMT
 - Nebezpečí malé reflexe připomínek ze školní praxe při revizi RVP
- **Další podmínky pro rozvoj vzdělávání v oborech STEAM**
 - Nevhodné a časté změny legislativy
 - Kolísání ekonomiky s dopadem na některé firmy

3.4.2. Tabulka

Tabulka 16: STEAM

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Nedostatečná podpora vedení nepovinných předmětů	Nízký limit počtu zaměstnanců a nedostatečné financování nepovinných předmětů STEAM Nízký zájem žáků ZŠ o nepovinné aktivity, nezájem ZŠ (resp. učitelů ZŠ) zařazovat nepovinné předměty v oblasti STEAM	Motivovat školy k nabízení k nepovinných aktivit STEAM prostřednictvím vyšší podpory pokud jde o finance a personální zabezpečení	Úhrada mzdových nákladů na výuku nepovinných předmětů STEAM včetně možnosti nákupu učebnic, pomůcek a výukových materiálů

2.	Nedostatečná motivace a zájem žáků o obory STEAM	Neschopnost některých pedagogů zaujmout žáky pro předmět	Podporovat inovativní metody výuky a sdílení dobrých zkušeností	<p>Vytipování inovativních pedagogů</p> <p>Zavedení systému sdílení zkušeností</p> <p>Využití tandemové výuky</p> <p>Zřízení metodických kabinetů předmětů v oblasti STEAM</p> <p>Podpora DVPP</p> <p>Nákup učebnic, učebních pomůcek a inovativních výukových materiálů</p>
3.	Zastarávání moderních pomůcek založených na vyspělých technologiích	Nedostatek finančních prostředků na pravidelnou obnovu moderního přístrojového vybavení (včetně ICT) ve školách	<p>Zvýšit objem finančních prostředků pro obnovu vybavení určeného pro obory STEAM, a to včetně investičních prostředků</p> <p>Zvýšení kvality softwarového vybavení školy a průběžné zkvalitňování IT sítí ve škole</p>	<p>Ponechání odpisů souvisejících s pořízením technologicky vyspělých pomůcek a ICT vybavení školám a současně sledování, zda tyto prostředky jsou důsledně používány na obnovu tohoto typu majetku nebo na pořízení obdobných pomůcek STEAM a IT</p> <p>Krytí neexistujících odpisů vybavení pořízeného z evropských projektů.</p> <p>Nalezení dodatečných zdrojů pro financování chybějícího vybavení pro obory STEAM</p> <p>Sdílení nadstandardního vybavení mezi školami</p>

4.	Nedostatek spotřebního materiálu pro výuku předmětů STEAM	Nedostatek finančních prostředků na nákup spotřebního materiálu pro výuku	Zvýšení objemu finančních zdrojů na nákup spotřebního materiálu	Postupné navýšování prostředků na nákup spotřebního materiálu pro obory STEAM
5.	Nedostatečná kvalita výuky v oborech STEAM	Nedostatek špičkových odborníků na školách	Podpora využívání expertů a špičkových odborníků na více školách	<p>Sdílení personálních kapacit</p> <p>Vytvoření sítě a nástrojů pro sdílení personálních kapacit</p> <p>Využívání mentoringu a koučinku pro pedagogy</p> <p>Podpora kariérového růstu pedagogů v oborech STEAM</p> <p>Podpora sítí metodiků a sdílení příkladů dobré praxe</p>
6.	Nevyužití plného potenciálu talentovaných žáků a nezachycení talentů	Nízká motivace části škol k identifikaci a práci s nadanými a talentovanými dětmi zaměřenými na STEAM	<p>Zvyšování počtu identifikovaných nadaných dětí</p> <p>Zvyšování kvalifikaci pedagogů pro práci s nadanými žáky</p>	<p>Motivovat školy k práci s nadanými dětmi</p> <p>Zvyšovat počet subjektů zapojených do identifikace talentů (včetně spolupráce při plošném testování)</p> <p>Zajistit metodickou pomoc pedagogům v oblasti práce s nadanými dětmi</p> <p>Zajistit dostatečnou nabídku i neformálních aktivit pro nadané a talentované žáky</p>

3.5.Vzdělávání pedagogických pracovníků

Jedná se o průřezové téma, pro účely analýzy jsme vycházeli a analýz všech tematických skupin. Jak vyplynulo ze zpracovaných analýz, dochází k rozvíjícímu systému vzdělávání, o který má management škol zájem, a to včetně koučinku a mentoringu. V širší rovině zatím chybí vzdělávání

celého pedagogického sboru a vedení škol. Jako důležité vidíme sdílení zkušeností a propojování vedení škol.

3.5.1. SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- Ředitelé škol mají vizi a školní strategii pro rozvoj digitálních technologií a rozvoj kompetencí a gramotností žáků
- Vedení škol podporuje pedagogy k sebevzdělávání
- Vedení škol motivuje pedagogy k účelnému používání ICT
- Spolupráce odborných škol s firmami při vzdělávání učitelů odborného výcviku a odborných předmětů v praxi

W – vnitřní – slabé stránky

- Absence komplexních vzdělávacích aktivit, které by se zaměřovaly na rozvoj celého pedagogického sboru a vedení školy
- Nepochota a chybějící motivace části pedagogického sboru ke vzdělávání
- Absence vzhledu pedagogů i managementu škol do inovativních témat

O – vnější – příležitosti

- Realizace komplexních vzdělávacích aktivit, které by se zaměřovaly na rozvoj celého pedagogického sboru a vedení školy (wellbeing)
- Systémové vzdělávání a podpora managementu škol, včetně koordinátorů ŠVP, zejména v období přípravy aktualizovaných ŠVP
- Reakce na generační obměnu
- Kombinace různých forem vzdělávání
- Předávání zkušeností v rámci pedagogických sborů
- Sdílení zkušeností pedagogů z různých škol

T – vnější – hrozby

- Generační obměna
- Přetíženost a administrativa
- Nabízené vzdělávací aktivity nereflektují dostatečně potřeby praxe

3.5.2 Tabulka

Tabulka 17: Digitální gramotnost

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky vedoucí ke změně
1.	Chybějící motivace části pedagogického sboru k sebevzdělávání	Nezájem měnit zaběhnuté postupy	Učit v souladu s moderními trendy	Pestrá nabídka kvalitních vzdělávacích aktivit, motivace vedení škol
2.	Fluktuace učitelů odborných předmětů	Nedostatečné finanční ohodnocení v porovnání se soukromým sektorem	Udržení odborníků a kvalitních pedagogů ve školách	Individuální přístup vedení školy, nastavení kvalitních pracovních podmínek,
3.	Malá inovace metod a forem výuky v návaznosti na turbulenci změn v praxi 21. století.	Nedostatečné sdílení dobré praxe z ČR i zahraničí, nedostatečná osvěta.	Akceptace priorit Strategie 2030+ v praxi škol – důraz na osvojování klíčových kompetencí.	Nabídky a realizace sdílení dobré praxe z ČR i zahraničí. Systémová podpora managementu škol a koordinátorů ŠVP při aplikaci revizí RVP do ŠVP a praxe škol, včetně aktuálních inovativních témat.

3.6. Kariérový rozvoj

Společenské změny, dynamika trhu práce a rozvoj digitalizace jsou některé z jevů současnosti, které od každého jedince vyžadují neustále se učit novým dovednostem, umět se přizpůsobit a orientovat se v okolním světě, ale zejména sám v sobě. Nároky jsou stejně jako na jedince kladeny i na školství, které musí na tyto jevy umět stejně dobře reagovat. Jihomoravský kraj dlouhodobě podporuje kariérový rozvoj a implementuje aktivity kariérového vzdělávání.

Dopady aktivit kariérového rozvoje lze pozorovat na zvyšování úrovně znalostní ekonomiky regionu. Jihomoravský kraj v daném tématu skýtá velký potenciál pro rozvoj díky vysokému počtu nadnárodních korporací se širokým spektrem zaměření, díky několika univerzitám a množství středoškolských studijních i učebních oborů. Stále více se jeví jako podstatné pro lepší kariérové volby žáků propojovat svět práce a škol a více se zaměřit na upevnění systému kariérového vzdělávání žáků napříč vzdělávacím systémem od základní školy. Měřitelným dopadem takových aktivit může být vědomější volba školy, eliminace opakovaných přestupů žáků a finanční úspora spojená s delším či nedokončeným studiem.

Díky kontinuální činnosti v tématu se daří zpřesňovat potřeby v regionu a lépe cílit na řešení problémů. Jedná se například o témata prevence předčasných odchodů či využívání žákovských portfolií v

dlouhodobém horizontu či možnosti spolupráce napříč rezorty. Kariérové poradenství jako služba má potenciál být přívětivou a zajímavou, díky využití digitálních technologií a gamifikace.

3.6.1. SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

- Organizace exkurzí, besed, veletrhů pro podporu volby SŠ, VŠ
- Spolupráce se zaměstnavateli či VŠ při náborových aktivitách
- Zázemí univerzit pro další vzdělávání v oblasti výchovného poradenství
- Metodologická podpora KP v JMK ze strany JCMM opřená o vlastní klientskou praxi
- Dobrá kvalita ŠPP, specificky na školách s obory E
- Možnost využití IPS ÚP
- Vznik online nástrojů pro KP Výběr školy, e-learning SKPR, platforma Kariérko na Moravě
- Zohlednění témat KP v revizích RVP
- Dny otevřených dveří na SŠ a VŠ
- Zájem o absolventy technických oborů
- Realizace veletrhů Gaudeamus a Festival vzdělávání
- Povědomí o existenci KP mezi žáky a rodiči
- Zkušenost s kariérovým rozvojem lídrů škol a pedagogů

W – vnitřní – slabé stránky

- Nedostatečné sdílení dobré praxe v komunitě KP
- Nejednotnost v kvalitě a systému poskytování KP na školách (je to o lidech)
- Nedostatečná míra spolupráce výchovných poradců ZŠ a SŠ
- Absence dlouhodobého rozvoje CMS u žáků, např. od 5. tř. ZŠ
- KP na ZŠ omezeno na volbu školy/povolání – nemožnost dlouhodobé přípravy (např. evidence certifikátů, kompetencí, účast na soutěžích ad.)
- KP jako okrajová součást poradenských služeb v sektoru školství a zaměstnanost
- Malá spolupráce aktérů KP napříč školou (vymezení rolí, duplicita)
- Malá spolupráce škol a poskytovatelů sociálních služeb – absence sítě
- Velké množství zdrojů a informací způsobuje nepřehlednost
- Legislativní neukotvenost role KP a nestabilní veřejné financování závislé na evropských fondech
- Nezájem pedagogů na škole o problematiku KP
- Nedostatečný marketing firem pro podporu spolupráce

O – vnější – příležitosti

- Prevence PO – doporučení a vzdělávání pedagogů v problematice prevence
- Centralizace stávajících zdrojů KP

- Vytváření meziresortních sítí pro žáky se specifickými potřebami a talentem
- Zapojení odborníků z praxe do škol
- Vybudování centra dobré praxe pro větší sdílení zkušeností mezi školami
- Podpora e-learningu a online nástrojů
- Výcvik pro KP a systematické vzdělávání v trendech
- Rozvoj kompetencí pedagogů v oblasti kariérového vzdělávání
- Rozvoj odborných praxí pro posílení odborných kompetencí budoucích absolventů
- Podpora ze strany firem – ukazovat dobrou spolupráci při náboru
- Jednotné využívání žákovského portfolia
- Plošné vytváření koncepcí kariérového poradenství na škole
- Participace na přípravě budoucích pedagogů

T – vnější – hrozby

- Malý zájem zaměstnavatelů o absolventy některých oborů
- Nedostatek financí na aktivity KP
- Nízká časová dotace poradce pro poradenství
- Velká vytíženost pedagogů a vedení škol
- Nedostatečná příprava budoucích absolventů pro trh práce
- Neukotvenost KP v legislativě, absence struktury vzdělávání KP
- Zahlcení škol tématy, vytváření duplicitních nástrojů, větvení aktivit
- Absence koncepce ze strany MŠMT ohledně priorit v oblasti KP
- Nereálná očekávání rodičů a žáků od KP

3.6.2. Tabulka

Tabulka 18: Kariérový rozvoj

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Předčasné odchody žáků ze škol	Nedostatečné kapacity pedagogů na systematickou práci s rizikovými žáky (cizinci, sociálně ekonomicky znevýhodnění, žáci se SVP...) Nevyhovující způsob kariérového vzdělávání a poradenství na ZŠ – špatná volba oboru	Podpůrný systém spolupracujících organizací/sítí/odborníků napříč resorty pro komplexní intervenci Preventivní aktivity na SŠ (motivační rozhovory, adaptační aktivity, skupinové kariérové poradenství.) a včasná detekce rizikových žáků Výběr SŠ je vědomá volba opřena o dlouhodobé kariérové poradenství na ZŠ (žák se orientuje v možnostech volby, ve svých	Podpora meziresortní spolupráce – kulaté stoly, sdílení dobré praxe a její popularizace, konference, centralizace existujících zdrojů. Dlouhodobý rozvoj CMS u žáků ZŠ Využití portfolií v dlouhodobé perspektivě – od ZŠ až po trh práce (pro volbu SŠ, pro

			kompetencích, ví jak rozhodnutí podpořit, zná zdroje,)	adaptaci na SŠ, pro detekci rizikových žáků) Vzdělávání kariérových poradců ZŠ na úrovni kraje – tvorba systému efektivního KP, efektivní využívání portfolií (inspirace v RVP, včetně popisu “uzlových bodů”) Vzdělávání pedagogů SŠ v tématu motivace žáků, efektivní využití portfolií (kariérový poradce, metodik prevence, sociální pedagog, školní psycholog,)
2.	Rozdílná kvalita v poskytování KP na školách (ZŠ, SŠ)	KP v sektoru školství a zaměstnanosti okrajová poradenská služba Definice role KP a kariérového poradce ve školách (bariéry v podobě kolegů pedagogů, vedení školy, nízké časové dotace) Nedostatečné sdílení dobré praxe ze škol a firem (v případě zaměstnávání absolventů) Absence systematického vzdělávacího modulu KP v JMK – výcvik pro poradce, nabídka intervizích setkání, supervize poradenské práce a jiné formy podpory Kvalita přípravy	Vytvořený systém kariérového vzdělávání žáků od 1. stupně ZŠ – využití předmětu Člověk a svět práce Zapojení managementu škol (chápe význam/přínos takových aktivit) Standardy kvality práce a evaluace KP na školách Pravidelné zahraniční mobility (ředitelé škol, školní poradci) pro přenos inspirace	Integrace Koncepce kariérového poradenství do strategických dokumentů školy Centralizace existujících zdrojů, tvorba sítí k tématu KP na ZŠ a SŠ Individuální a skupinová podpora managementu škol (leadership, koučink, soft skills, budování komunity...) Pravidelná supervize školních poradců, intervize Nabídka vzdělávání pro poradce včetně implementace standardů kvality Meziregionální síť/inspirace kariérových poradců – kanály pro sdílení dobré praxe

		budoucích pedagogů – etika, základy poradenského rozhovoru, znalost trhu práce a uplatnění učiva v praxi		
3.	Nevyužívání ICT nástrojů při kariérovém vzdělávání žáků	Neexistující nabídka volně dostupných nástrojů a inspirace v ČR Nízké povědomí školních poradců o přínosu a možnostech využívání	Nabídka do škol např. VR, ICT nástrojů, e-learningů, kvízů, gamifikace,	Vybudovat v kraji centrum dobré praxe s nabídkou online nástrojů pro poradenství Tvorba nových webových aplikací na podporu kariérového vzdělávání a rozvoje Severské země jako zdroje zahraniční inspirace
4.	Nedostatečné využití potenciálu spolupráce škol a firem pro budoucí dobré uplatnění na trhu práce	Nedostatečná popularizace příkladů dobré spolupráce škol a firem napříč regionem (existence koordinátora spolupráce, stáže mistrů odborného výcviku, reflexe praxe jako součást portfolia, přednášky expertů z praxe ve výuce aj.) Absence systému stáží a exkurzí pro žáky Různorodá úroveň kvality a malá pestrost odborných praxí	Kvalitní příprava žáků v odborném vzdělávání (odborné trendy, aktuální technické vybavení, reálné činnosti, praxe ve firmách, stáže ve firmách, rozvoj kompetencí a jejich využití při prezentaci absolventů pro lepší uplatnitelnost na trhu) Motivace žáků, systematická preventivní činnost školních poradců pro prevenci předčasných odchodů Snížení počtu nespokojených absolventů v praxi, viz analýza P-KAP 2021	Expertí z praxe ve výuce (Den pro školu, Lidé z praxe atd.) Rozvíjet systém stáží a exkurzí Rozvoj kompetencí pedagogů pro trh práce Využití portfolia žáka na podporu tranzitu na trh práce, při stáži Rozvoj sítě spolupracujících firem Využití marketingu firem při náboru absolventů škol – ukázka absolventa SOŠ jako zaměstnance
5.	Nepřesné chápání kariérového	Nejasný kontent, slabá popularizace a osvěta, omezená	Reálná představa rodičů a žáků o tom, jak na škole probíhá kariérové	Podpora marketingu aktivit na školách

	poradenství CS	představa o tom, co to je Nedostatečně komunikované dopady a přínosy kvalitně poskytovaných služeb kariérového rozvoje Okrajová poradenská služba Nepřípravenost klientů na poradenství – očekávání rychlých výsledků za krátkou dobu, riziko zklamání	vzdělávání, kde je dostupné poradenství a jak proces vypadá Kariérové poradenství jako běžná součást služeb pro občany	Komunikace aktivit směrem k rodičům Prezentování kazuistik Popularizace KP na eventech
--	-------------------	---	---	---

3.7. Podnikavost a EVVO

Společnost prochází výraznými změnami. Jedinou jistotou 21. století je turbulence změn a výzev, které bude třeba udržitelně zvládnout v profesním, společenském i osobním životě. Praxe už dnes poptává podnikavé absolventy, kteří se změn a výzev nezaletnou – hledají východiska, příležitosti k jejich řešení, spolupracují, mají odvahu zdravě riskovat, kriticky přehodnocují a jsou si vědomi, že bez celoživotního sebevzdělávání v praktickém životě neobstojí. Je zřejmé, že připravujeme žáky na nejistou budoucnost spojenou i s velkými environmentálními výzvami – klimatickou krizí, úbytkem biodiverzity, hospodařením s omezenými zdroji, cirkulární ekonomikou či nerůstovými strategiemi ekonomiky. Podnikavost přispívá i k jejich řešení a podporuje udržitelný rozvoj Jihomoravského. Vzdělávání zaměřené tradičně na pravidelnou školní docházku a osvojování vědomostí dnes nestačí, a proto se proměňuje – vyvažován je poměr mezi osvojováním vědomostí a dovedností, klíčových kompetencí. Tento trend je patrný jak v zahraničí (reformní školské systémy ve Finsku, provinciích Kanady, částech Velké Británie aj.), tak i v ČR. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030 + přímo uvádí jako jeden ze dvou hlavních cílů: „Zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život.“

Profil absolventa školy se změnil, nutné je měnit i výuku a život školy! V Jihomoravském kraji mají tyto trendy oporu zejména v následujících strategiích a dokumentech: 2. Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihomoravském kraji a na něj navazující projekt Implementace KAP JMK II 2019–2023; Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje 2021–2027; Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030; Dlouhodobý záměr vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2020–2024; Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021; Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+; dokumenty Regionální rady podnikavosti: Vývojové kontinuum klíčové kompetence k podnikavosti, Doporučení ředitelům škol k podpoře

výchovy k podnikavosti, Návrh Standardu studia k výkonu specializované činnosti v oblasti výchovy k podnikavosti.

Tematická skupina KAP JMK - Podnikavost a EVVO považuje za nejpalčivější problémy: neukotvení podnikavosti v RVP, ŠVP; podnikavost není průřezově uchopena ve výuce; nejsou ověřovány dopady výchovy k podnikavosti a není zpracovaná komplexní strategie pro podporu a rozvoj podnikavosti v JMK po ukončení KAP; podnikavá škola/podnikavý pedagog není okolím vnímán jako autorita; nízká vnitřní motivace žáků k osvojování podnikavých kompetencí, k rozvíjení rozmanitých inteligencí a objevování a rozvoji vlastních silných stránek; málo otevřených dílen nad rámec formálního vzdělávání; koordinátor podnikavosti nespadá do kategorie Specializovaná činnost - Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogů.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) nebo přesněji „Vzdělávání pro environmentální občanství“ je typ vzdělávání, které kultivuje ucelený a přiměřený soubor znalostí, jakož i nezbytné dovednosti, hodnoty, postoje a kompetence, kterými by měl být environmentální občan vybaven, aby byl schopen jednat a podílet se na společnosti jako zprostředkovatel změn v soukromé a veřejné sféře, v lokálním, národním i globálním měřítku, prostřednictvím individuálních a kolektivních akcí, směrem k řešení současných environmentálních problémů, předcházení vzniku nových environmentálních problémů, při dosahování udržitelnosti a rozvoji zdravého vztahu k přírodě.

Jedná se o komplexní a složitý úkol, který je v současnosti naplňován pouze částečně. Environmentální gramotnost společnosti je zejména nedostačující pro naplňování úkolů související s Green dealem, obyvatelé české republiky si dle průzkumů málo uvědomují, jaké důsledky přináší klimatická změna a že bude bezpodmínečně nutné jejich zapojení pro řešení problémů; školy se málo zajímají o aktuální témata, např. klimatické vzdělávání, pedagogové o těchto tématech neumí učit; vysoké školy připravující budoucí učitele se environmentálním tématům věnují stále jen okrajově nebo dokonce vůbec, zájem učitelů z praxe o environmentální vzdělávání se ve vyšších stupních škol snižuje - školy „nestíhají“ naplnit všechna témata podle svých představ; environmentální vzdělávání je rozvíjeno výrazně více na základních školách a nedostatečně je zajišťováno na středních školách; učitelé regionálního školství potřebují pro zajištění EVVO ve škole a svůj vlastní rozvoj environmentálních kompetencí mít k dispozici kvalitní poskytovatele environmentálního vzdělávání - jejich poptávka není pokryta zejména z důvodu nedostatku vzdělavatelů i prostor.

3.7.1. SWOT analýza

S – vnitřní – silné stránky

a) podnikavost

- Shoda všech aktérů zapojených do podpory PIK na definici, významu a přínosech podnikavosti (směřuje k udržitelnému rozvoji)
- Zpracování koncepčních dokumentů: Vývojové kontinuum klíčové kompetence k podnikavosti, Doporučení ředitelům škol k podpoře výchovy k podnikavosti, Návrh Standardu studia k výkonu specializované činnosti v oblasti výchovy k podnikavosti
- Síť škol a pedagogů podporujících PIK
- Web a další komunikační kanály k podpoře PIK, newsletter
- Vydefinována značka podnikavosti
- Podpora stáží pedagogů ve firmách a účast zástupců firem ve výuce

- Projektový dopad podnikavosti do více než 100 škol v JMK – profesionalita lektorů (Lipka, JIC) a proškolených pedagogů; dostupnost podpůrných materiálů
- Systémové propojování aktivit škol navzájem (ZŠ, SŠ) i se službami nabízenými externími organizacemi (Lipka, JIC aj.), s PdF Masarykovy univerzity (asistentské praxe budoucích pedagogů u lídrů podnikavosti); propojování části SŠ a výzkumných pracovišť
- Aktivity rozvíjející podnikavé kompetence profesní, osobní, společenské i principy občanské společnosti; osvěta rodičů aj.
- Regionální rada podnikavosti – spolupráce nejdůležitějších aktérů podpory podnikavosti
- Podnikavost je součástí Regionální inovační strategie – od montoven k inovacím
- Projevený zájem vedení škol o vzdělávání k podnikavosti

b) EVVO

- Existuje síť organizací, které zabezpečují EVVO – Lipka a další spolupracující organizace
- Zpracována je koncepce EVVO JMK a zajištěny prostředky pro její realizaci
- Školy mají zájem o EVVO – programy jednodenní i pobytové
- Jihomoravské školy mají velký počet proškolených koordinátorů EVVO, kteří usilují o systémové uchopení EVVO formou víceletých i ročních plánů EVVO. V současnosti je řediteli pověřeno 25 koordinátorů v MŠ, 147 koordinátorů v ZŠ a 48 koordinátorů v SŠ. Část koordinátorů absolvovala specializační studium pro výkon specializované činnosti environmentální výchova (17 MŠ, 62 ZŠ, 24 SŠ a 4 DDM).
- Pedagogická fakulta MU Brno poskytuje dostatečnou základnu studentů pedagogických oborů pro výuku environmentálních programů ve střediscích i školách
- JMK má funkční ekologickou poradnu (Veronica)
- Koordinace EVVO – náměstek KÚ JMK svolává organizace na pravidelné schůzky
- V JMK je nakladatelství ekologické metodické literatury (Rezekvítek, Lipka, JMK ...)
- Existují podpůrné materiály pro EV vzdělávání: vývojové kontinuum odpovědného jednání k přírodě a lidem

c) Podnikavost a EVVO – společně

- Projekty KAP JMK 1 a KAP JMK 2 průřezově propojují podnikavost a environmentální vzdělávání. Témata společně přispívají k osvojování kompetencí v souladu s Evropským referenčním rámcem klíčových kompetencí pro celoživotní učení, zohledňují principy udržitelného rozvoje, včetně Zelené dohody pro Evropu (soubor iniciativ Evropské komise, 2019).
- Témata podnikavost a EVVO mají podporu JMK, jsou ukotvena v řadě strategických dokumentů JMK i ČR; reflektují priority Národního plánu obnovy
- Probíhá vzdělávání koordinátorů podnikavosti a koordinátorů EVVO – narůstá zájem o další studia a posiluje týmová spolupráce ve sborovnách
- Nabízeny jsou programy propojující podnikavost a EVVO, například: Škola udržitelného života, badatelsky orientované učení, Ekoškola aj.
- Vytváříme nové dlouhodobé programy pro školy i pedagogy vhodné i pro celonárodní šíření: Extratřída, Venkovní výuka, Venkovní učitel aj.
- Propojováno je formální a neformální vzdělávání

- Inspirace zahraničními zkušenostmi
- Nabízeny jsou aktivity pro žáky i pedagogy podporující **hledání a rozvoj silných stránek žáka**

W – vnitřní – slabé stránky

a) podnikavost:

- Není zpracovaná komplexní strategie pro podporu a rozvoj PIK v JMK po ukončení KAP
- Neexistuje evaluace dopadů podpory PIK ve školách – podnikavost má dopad cca do 100 škol/školských zařízení v kraji, do cca 50 z nich je dopad snad významný. Ale škol (ZŠ,SŠ) je více než 500 - pro naprostou většinu škol je podnikavost stále cizí slovo.
- Nesplněnou výzvou je materiál nebo kniha, který srozumitelně a stručně provádí žáky, studenty, učitele, případně i veřejnost oblastí PIK.
- Mezi programy I-KAP se občas objeví i nedotažené programy, např. finanční gramotnost
- Přetrvává nedostatečné propojení formálního a neformálního vzdělávání
- Převažují náročné žákovské programy/projekty na podporu PIK, které nevyhovují všem žákům, například oborům vzdělávání kategorie E
- Malý důraz na termín kreativita, na vztah podnikavost x kreativita

b) EVVO

- Nedostatek základů pro pobytové EV programy
- Nízkoenergetického standardu nedosahují ani budovy ekocenter
- Velký dosah EV na Brno, ale malý na periferie
- Vzdělávání je více zaměřeno na základní školy, nedostatečně zajištěno vzdělávání středních škol (různých typů)
- Malá koordinace témat a činností mezi organizacemi poskytujícími EVVO
- Nedostatek personálu na realizaci pobytových programů
- Chybí mentoři pro školy/sborovny
- Nedostatečné finanční a pedagogické zázemí VŠ výuky budoucích učitelů v oblasti EVVO
- Školy se málo zajímají o aktuální témata, např. klimatická změna, ekocentra jim neumí vysvětlit, proč jsou důležitá
- Zájem učitelů o EV vzdělávání se ve vyšších stupních škol snižuje – školy nestíhají naplnit všechna témata podle svých představ, brzdu jsou i finanční nároky na rodiče
- Lipka nemá ideální základnu pro stávající i další typy pobytových programů
- Nedostatečné sdílení zkušeností EVVO s výchovou podnikavých absolventů

c) Podnikavost a EVVO – společně

- Nedostatek metodiků pro dlouhodobou a oproti aktuálnímu stavu výrazně rozsáhlejší podporu škol, podobně jako u Venkovní výuky, Extratřídy, Školy udržitelného života (ŠUŽ)
- Většina českých učitelů nemá zahraniční zkušenosti – inspiraci, například s finskými účinnými přístupy vzdělávání v oblasti EVVO a podnikavost

- Evaluováno bylo málo programů – evaluace dopadů EVVO a výchovy k podnikavosti je obtížná (postoje, chování a dovednosti žáků)
- Po ukončení žákovských projektů chybí sdílení setkání – žáků i pedagogů
- Projekty jsou často vnímány jako „něco navíc“ pro žáky i učitele – nechutí, obava z nezvládnutí
- Jen malá část škol využívá pobytové programy
- Nedostatek lidských zdrojů – realizačních týmů
- Ve školách stále převažuje konzervativní přístup – málo proaktivních pedagogů, mnohé aktivity ve školách pouze jednorázové, bez hlubšího kontextu s výukou
- Absence vzhledu většiny pedagogů i managementu škol do obsahu podnikavosti a EVVO

O – vnější – příležitosti

a) podnikavost

- Síťování škol, včetně jejich propojení s vysokými školami a zapojení studentů PdF do realizace a metodické pomoci školám během jejich praxí
- Zajištění podmínek pro udržitelnost podpory PIK, mj. finančních
- Nabídka větší škály a stupňovitosti (gradování) PIK aktivit pro rozmanité cílové skupiny, včetně inkluzivních a širší nabídka nejjednodušších aktivit do výuky
- Zapojení rodičů, absolventů škol, podnikatelů, firem, komunit, vysokých škol, neziskových organizací do podpory PIK
- Trvalá podpora pro P-koordinátora, např. finanční ohodnocení jeho práce, snížení přímé práce v úvazku
- Plošná podpora v jihomoravských školách ze strany JMK – pokračování DVPP k podnikavosti
- Zahraniční stáže pro žáky i pedagogy
- Hovořit se žáky „jejich jazykem“ - volit přiměřené komunikační cesty
- Na školách zavést školní portál podnikavosti, Facebook skupinu – ke sdílení a osvětě
- Organizovat další typy akcí, např. festivaly podnikavosti (jako JA Czech), jarmarky podnikavosti, závěrečné konference v reprezentativních prostorách s oceňováním nejlepších žáků, pedagogů, zážitkové motivující akce aj.
- Podnikavost jako prestižní značka!
- Posílení propojování KAP a MAP
- Nastavení kritérií pro kategorie: škola – lídr podnikavosti, pedagog – lídr podnikavosti, podnikavý žák/absolvent; lídři podnikavosti šíří výchovu k podnikavosti za hranice své školy – sdílí zkušenosti, vedou workshopy aj.
- Podpora/opora podnikavosti v revidovaných RVP
- Platforma Podnikavá mysl je vnímána jako „vlajková loď“ podnikavosti i v jiných krajích ČR
- Spolupráce Centra podnikavosti JMK s nově vznikajícími „hnízd“ podnikavosti v dalších krajích ČR – Vysočina, Praha aj.

b) EVVO

- Zakotvení pobytových programů/projektových týdnů do kurikul škol
- Zapojování škol z okolí ekocenter do pobytových programů

- Rostoucí zájem škol o klimatické vzdělávání a další aktuální témata
- Zájem úředníků JMK o EV vzdělávání – ekotechnologie, environmentální problémy, exkurze
- Rozvoj přírodních zahrad ve směru klimatických zahrad

c) Podnikavost a EVVO – společně

- Rozšíření vzdělávání budoucích pedagogů k podpoře PIK a EV
- Rozšiřování konceptu Extratřídy do všech škol v JMK
- Rozšíření nabídky pobytových programů, letní školy pro učitele i žáky
- Zájem expertní skupiny připravující velké revize RVP ZŠ o názory učitelů!
- Podpora cílové skupiny Ukrajinců, včetně využití pomůcek, které má Lipka v české i ukrajinské verzi
- Ukotvení projektových dnů do RVP/ŠVP
- Narůstající zájem pedagogů o silné stránky žáků – jak je hledat, uchopit a rozvíjet
- Systémové vzdělávání a podpora managementu škol, včetně koordinátorů ŠVP, zejména v období přípravy aktualizovaných ŠVP

T – vnější – hrozby

a) podnikavost

- Strategie podpory rozvoje PIK v JMK pouze pro krátkodobý horizont
- Chybějící data z ČR pro argumentaci naléhavosti podpory PIK (proč)
- Změna priorit kraje či MŠMT – v důsledku politických změn
- Nedostatečný vhléd JMK do potřeb praxe, v důsledku toho nedostatečný zájem JMK o potřeby praxe
- Nedostatečná podpory PIK v legislativě, např. RVP, ŠVP, absence oficiálních Standardů pro další vzdělávání koordinátorů podnikavosti (vzdělávání koordinátorů podnikavosti není zahrnuto do vyhlášky 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků)
- Nedostatečná podpora pro management školy a od managementu školy směrem k pedagogům přispívající k výchově podnikavých absolventů
- Výpadek finanční podpory PIK v JMK
- Platforma Podnikavá mysl není živá, aktuální, snadno dostupná pro pedagogy

b) EVVO

- Zdražení služeb EV středisek může vyloučit některé školy/žáky
- Pobytová pracoviště budou využita pro ubytování uprchlíků
- Lipka – pracoviště Rychta nezíská finanční prostředky na rekonstrukci

c) Podnikavost a EVVO – společně

- Rozsah podpory PIK x nedostatek lidských a kvalifikovaných kapacit
- Velká časová vytíženost koordinátorů podnikavosti, koordinátorů EVVO a spolupracujících učitelů
- Vzhledem k hrozbám (epidemie, válka) se dostanou témata životní prostředí a podnikavost na okraj zájmu, či finanční podpory

3.7.2. Tabulka

Tabulka 19: Podnikavost a EVVO

Priorita	Problém	Příčina	Žádoucí změna/cíl	Kroky ke změně
1.	Neukotvení podnikavosti v RVP, ŠVP. „Není čas“ na realizaci aktivit.	Aktuální změny technologií a změny ve společnosti vyžadují „nové přístupy ve výuce“. V RVP přetrvávající konzervativní důraz na učivo, nikoliv na proces, průřezovost, dovednosti – na výchovu k podnikavosti.	Ukotvení podnikavosti a k tomu potřebných výukových přístupů a organizačních opatření v ŠVP většiny jihomoravských škol.	Velké revize RVP – pevně zakotveno 10 vyučovacích dnů na projekty/ročník/rok. Podpora konkrétních škol v době přípravy ŠVP po velkých revizích RVP – kvalitní mentoři, lektoři, průvodci, workshopy apod.
2.	Koordinátor podnikavosti nespadá do kategorie Specializovaná činnost – Vyhláška č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogů.	Výchova k podnikavosti není v ČR ještě obecně přijata jako priorita.	Systémová podpora koordinátora podnikavosti - např. finanční ohodnocení jeho práce a snížení přímé práce v úvazku (ČR/JMK). Ve školách JMK je proškolený odborník – mentor a metodik osvojování kompetencí k podnikavosti.	Legislativní zavedení pozice specializovaná činnost – koordinátor podnikavosti (ČR). Doporučení ředitelům JMK škol – mít proškoleného koordinátora podnikavosti a odměňovat je. Nabídka kvalitního studia a dalšího vzdělávání koordinátorů podnikavosti v JMK – počet koordinátorů odpovídá velikosti školy.
3.	Podnikavost není průřezově uchopena ve výuce.	Škola není připravená na změnu – má vychovávat pro změnu, ale sama ji nezvládá. Podnikavost je vnímána jako „něco navíc“.	Podnikavost je ukotvena ve výuce a životě školy jako nadčasová změna přístupu – přístupy mění pedagogové i management školy.	Ve škole jsou 2 až 3 proškolení koordinátoři podnikavosti, pro kolegy i management školy jsou mentory, metodiky. Pracují koncepčně – školní program výchovy k podnikavosti je živý dokument uváděný do praxe a pravidelně aktualizovaný.

		Školy se stále soustředí na to „co učit“, ne „jak učit“.		
4.	Podnikavá škola/podnikavý pedagog nemá prestiž, není okolím vnímán jako autorita.	Neexistují kritéria a prestižní oceňování lídrů podnikavosti – škol, pedagogů. Vysoké školy se pomalu přizpůsobují moderním trendům. Absolventi pedagogických fakult nejsou připraveni na výchovu k podnikavosti.	Podnikavá mysl – vnímána jako prestižní autorita – pro získání značky „podnikavá škola/podnikavý pedagog“ jsou nastavena kritéria a funguje prestižní systém oceňování. Učitel je vnímán jako podnikavá osobnost s podporou veřejnosti – vzor žáků.	Diskuse a nastavení kritérií, inspirace v zahraničí – vytvoření značky a pravidelné prestižní oceňování podnikavých škol a pedagogů. Proškolování a osvěta – pedagogů, managementu škol i veřejnosti, medializace. Pružné zavádění aktuálních trendů do vzdělávání budoucích pedagogů, PR propagace, propojení studentů PdF s praxí, s lídry podnikavosti v ČR i zahraničí.
5.	Nejsou ověřovány dopady výchovy k podnikavosti a není zpracována komplexní strategie pro podporu a rozvoj podnikavosti v JMK po ukončení KAP.	Ověřování dopadu a zpracování komplexní strategie není dosud vnímáno jako předpoklad dalšího posunu efektivity výchovy k podnikavosti.	Pravidelně jsou ověřovány dopady výchovy k podnikavosti. zpracována je komplexní strategie výchovy k podnikavosti.	Je zpracována metodika ověřování dopadů, kritéria, alokovány finance a lidské zdroje, navržena strategie výchovy k podnikavosti, „co s tím“ a „jak dál“.
6.	Neochota učitelů zapojit se do výchovy k podnikavosti.	Neznalost problematiky, obava z neúspěchu, z chyby, časová náročnost, nezájem.	Výchova k podnikavosti je ve školách běžnou součástí výuky.	Vnitřní motivace pedagogů – DVPP, osvěta nejen pedagogů, představení výsledků i cest lídrů podnikavosti. Vnější motivace – propagace tématu ze strany vedení JMK.
7.	Nízká motivace žáků k osvojování podnikavých kompetencí, k	Nepochopení, žák ani jeho rodiče neví proč být proaktivní.	Nepochopení smysluplnosti osvojování kompetencí k podnikavosti žáky i rodiči, přijetí potřeby	Vnitřní i vnější motivace: Osvěta rodičů i žáků. Kontinuální podpora výchovy k podnikavosti na všech typech a

	rozvíjení rozmanitých inteligencí a objevování a rozvoji vlastních silných stránek.		trénovat měkké kompetence a rozvíjet pestrou škálu inteligencí i silné stránky.	stupních formálního i neformálního vzdělávání, nabídka kvalitních příležitostí pro žáky – typu miniprojekty, workshopy, letní školy, kroužky, tábory aj. Zpracovaný materiál nebo kniha, který srozumitelně a stručně provádí podnikavostí. Shromáždění dat z ČR pro argumentaci.
8.	Organizace zajišťující další vzdělávání pedagogů a služby pro školy ne vždy přiměřeně reflektují potřeby praxe škol.	Lektoři nemají přímou zkušenost a vlastní praxi ve škole.	Organizace zajišťující další vzdělávání pedagogů a služby pro žáky připravují programy na míru potřeb škol.	Lektoři realizují programy přímo ve škole. Průběžná a intenzivnější spolupráce lektora/metodika, učitele a žáků, např. méně miniprojektů, intenzivnější interakce lektora s učitelem, navýšení kapacity lektorů.
9.	Nedostatečné objevování a rozvíjení vlastních silných stránek žáků ZŠ a SŠ – málo otevřených dílen a dalších služeb SVČ na podporu výchovy k podnikavosti nad rámec formálního vzdělávání.	Ne ve všech školách je dostatek příležitostí pro objevování vlastních silných stránek. Nedostatek financí na platy pedagogů v SVČ pro rozšíření nabídky služeb k podnikavosti.	Každý žák ZŠ a SŠ má dostupné příležitosti k objevování i rozvoji vlastních silných stránek, k trénování podnikavosti a kreativity.	Minimálně v 10 SVČ v JMK je finančně podpořen 1 úvazek pedagoga zaměřeného na realizaci i koordinaci podnikavosti, proškolený P-koordinátor je ve SVČ pro kolegy mentorem a metodikem. Zohledněno je i prostorové zázemí a vybavenost otevřené dílny.

10.	Mnoho úskalí omezujících spolupráci škol a firem.	Systém spolupráce škol a firem není legislativně nastaven.	Poptávka trhu po spolupráci škol a firem, úskalí jsou eliminována.	Nastavení pravidel spolupráce škol a firem, legislativní zázemí a finanční podpora.
11.	Nová témata a moderní nebo účinné pedagogické trendy a přístupy se těžko dostávají do prostředí škol.	Podpora je nahodilá, jednorázové nebo krátkodobé kurzy a školení nestačí ke skutečné implementaci.	Přenášení kvalitní praxe ze zahraničí do výuky v základních a středních školách – v oblastech EVVO a podnikavost. V kraji existují funkční podpůrné týmy metodiků a mentorů podporující školy.	Zahraniční exkurze, učitelů např. do Skandinávie. Vytvořit a proškolit metodické/mentorské týmy dlouhodobě a systémově podporující školy/pedagogické kolektivy, např. pro Venkovní výuku, klimatické vzdělávání, podnikavost a formativní hodnocení a přípravu nových ŠVP.
12.	Málo pedagogů/lektorů z praxe schopných kvalitní VŠ výuky a DVPP v oblasti EVVO i podnikavosti.	Pedagogové/lektori z praxe, schopni učit EVVO a podnikavost pro VŠ a DVPP, se objevují náhodně, neklade se důraz na jejich odbornou přípravu a péči o ně.	„Záloha“ systematicky proškolených pedagogů/lektorů. Lipka zajistí vytvoření a koordinaci této sítě lektorů vzdělávání.	Sestavení a realizace „systému“ školení a síťování pedagogů/lektorů pro VŠ výuku a DVPP v oblasti EVVO i podnikavost.
13.	Nedostatek pedagogů, kteří jsou připraveni učit žáky na pobytových programech, které v rámci evaluací vykazují vyšší účinnost směrem k environmentálně odpovědnému jednání i podnikavosti než krátkodobé typy výuky.	Výuka na pobytových programech je časově a odborně náročnější a vyžaduje vysokou míru dlouhodobého pracovního nasazení.	Jsou sestaveny týmy pedagogů schopných alternace pro pobytové programy.	Vyhledání a proškolení vhodných pedagogů pro konkrétní základny a programy – sestavení týmů schopných vzájemné alternace.

14.	Vzdělávání o zahradách málokdy akcentuje klimatická témata a ani samotná péče o zahrady nevede k zachytávání a ukládání uhlíku nebo menší produkci CO ₂ .	Nevzdělaný obslužný personál zahrad, téma klimatu pro školy stále špatně uchopitelné a neznámé.	V JMK vzniká síť klimatických zahrad s proškoleným obslužným personálem a odborně způsobilými pedagogy/lektory.	Proškolení obslužného personálu zahrad, pedagogů, případně i managementu škol, nastartování spolupráce mezi školami. Osvěta rodičů a veřejnosti. Tvorba a podpora zakládání klimatických zahrad.
15.	Převažuje málo efektivní krátkodobé DVPP v rozsahu několika hodin.	Pro školy je náročné uvolnit učitele z výuky na delší dobu, učitelé jsou přetížení Pro vzdělavatele je delší DVPP organizačně a personálně náročnější.	Realizovat efektivnější dlouhodobé vzdělávací pobyty pro učitele (typu letní škola, repetitorium).	Sestavit a nabízet alespoň týdenní vzdělávací pobyty pedagogů v oblasti EVVO i podnikavost.
16.	Ve výuce ve školách je pro žáky málo příležitostí, jak se aktivně zapojit „do akce“ - zejména akcí vedoucích ke zlepšení životního prostředí a kvality života.	Aktivity s přesahem k akci je náročnější zorganizovat a často je pro realizaci změn třeba externích finančních zdrojů.	Podpora žákovských minitýmů se zájmem o přírodovědná, environmentální a podnikavá témata s přesahem až k akci. Využití zavedených programů rozvíjejících akční kompetence žáků s finanční podporou jejich miniprojektů.	Osvědčený a školami využívaný program Extratřída získá dlouhodobou a dostatečnou finanční podporu pro realizaci žákovských miniprojektů. Školám jsou pravidelně a dostupnou formou nabízeny další žákovské programy.
17.	Zapojení malého počtu škol do EVVO či podnikavých pobytových programů s měřitelným dopadem na změnu postojů a dovedností žáků, zejména pak z vyšších ročníků ZŠ a SŠ.	Školy/rodiče musí překonávat značné překážky finanční (doprava, pobyt), ředitelé škol nevidí účast na pobytu jako prioritu.	Navýšení počtu škol zapojených do pobytových programů – vyšších ročníků ZŠ a SŠ. Širší nabídka pobytových programů, atraktivní forma realizace i propagace k managementu škol.	Jsou vytvořeny nové pobytové programy na téma klima a jiná aktuální témata (práce s fake news, nerůstové strategie pro planetu, rozvoj silných stránek aj.). Finanční podpora tvorby programů a účasti některých škol z „vyloučených lokalit.“

18.	Zájem speciálních škol a Ečkových učebních oborů o programy převyšuje aktuální základní nabídku.	Nedostatek programů a pedagogů, kteří učí spec. programy.	Širší nabídka programů přiměřených cílové skupině spec. škol a Ečkových oborů.	Tvorba nových EVVO i podnikavých programů a pomůcek, např. pro zahradní terapii a mezipředmětové výuky v reálném světě. Podpora spolupráce lektorů s podpůrnými týmy speciálních pedagogů během přípravy i realizace programů.
19.	Většina škol nezná svou uhlíkovou stopu, neví, která opatření dávají větší/menší smysl je dělat, téma je nezajímá, mají pocit, že se jich to netýká, že to je věc zřizovatelů nebo státu.	Chybí efektivní a pro školy cenově dostupné nástroje na výpočet uhlíkové stopy, osvěta a poradenství.	Existuje nástroj na míru školám/institucím na výpočet uhlíkové stopy organizací a institucí a podpůrný poradenský tým. Je založena síť Klimatických škol – školy mají SW a HW nástroje pro měření uhlíkové stopy.	Naprogramování nástroje na míru školám/institucím na výpočet uhlíkové stopy organizací a institucí a vytvoření podpůrného poradenského týmu. Založení sítě Klimatických škol (inspirace v britské síti Klima škol). Poskytnout školám SW a HW nástroje i na opakované měření uhlíkové stopy.
20.	Minimum výukových programů je evaluováno.	Evaluace je drahá, evaluovat změny v postojích a chování je extrémně náročné.	Vybrané programy jsou evaluovány, personál je pro evaluaci proškolen, existuje zaměstnanec na částečný úvazek, který se tomu věnuje, máme SW programy nutné pro evaluaci.	Jsou vyhrazeny finanční zdroje pro zvýšení množství kvalitně evaluovaných programů.

4. Závěr

Oblast vzdělávání prochází neustále mnoha změnami, které s sebou následně přináší potřebu hledání a nastavování nových postupů a metod. Jedná se zejména o snahy změn koncepce školství. Školy postupně prošly transformacemi, v rámci kterých docházelo ke slučování škol a dalším změnám, které ovlivnily koncepcí škol.

Mnohé z definovaných problémů jednotlivých témat Analýzy, včetně jejich návrhů ke změně a kroků, byly již rozpracovány v rámci Analýzy potřeb území 2016–2019 a Analýzy potřeb území 2019–2021 respektive v dokumentu KAP 1 a dokumentu KAP 2. U většiny témat se tedy nejedná o

definování nových problémů, ale dlouhodobé práce při hledání řešení, nastavení účinných aktivit, zaznamenání jejich posunu, popř. hledání nových přístupů. U mnoha z nich tedy můžeme nalézt jejich posun, i přesto že je nadále definujeme jako problém a přesouváme do této Analýzy. Naopak některá témata již byla vypuštěna a definována byla témata nová. Většinou se jedná se o dlouhodobější proces při hledání účinných řešení, přizpůsobování se okolním vlivům a aktuální situaci. Což je jedna z důležitých úloh projektu KAP.

Projekt KAP si klade za cíl zvýšit kvalitu vzdělávání a stanovit rozsah strategického plánování rozvoje vzdělávání v rámci celého Jihomoravského kraje. Řeší systémové zlepšení řízení škol a zvýšení kvality vzdělávání s orientací zejména na kvalitu vzdělávání s výsledkem dostupnosti kvalitního vzdělávání pro každého. Současně řeší rozvoj funkčních partnerství v území, vzájemné spolupráce škol, jejich zřizovatelů a zaměstnavatelů vedoucí ke zlepšení kvality řízení ve školách. Jedná se o cíle, které není snadné naplnit bez dostatečných podkladů, důkladné přípravy a znalosti problematiky. V rámci tvorby KAP je Analýza potřeb území prvním důležitým krokem k definování klíčových oblastí a jejich specifík, záměrů, cílů a problémů.

Analýza je zpracována v logicky navazujících celcích celým realizačním týmem. Nejdůležitější částí analýzy je zhodnocení aktuálních potřeb území na základě Klíčových témat KAP. V rámci KAP bylo stanoveno sedm klíčových témat. Každé klíčové téma v rámci KAP má svého metodika, což je člen odborného realizačního týmu. Každý metodik řídí tematickou skupinu, která se schází dle potřeby. Všechny tematické skupiny jsou složeny z odborníků v dané oblasti a jejich zástupci jsou ze škol, z různých institucí a různých oblastí Jihomoravského kraje. Pouze téma gramotnosti je rozděleno ještě na čtenářskou, matematickou a digitální a má dva metodiky. V rámci přípravy Analýzy potřeb území pracovali všichni zúčastnění s klíčovými krajskými a dalšími strategickými dokumenty pro území JmK. Formou pečlivé přípravy tematických setkání byly definovány jednotlivé oblasti, poté byla provedena SWOT analýza a následně byla zpracovaná tabulka s využitím uplatnění základní logiky analýzy: problém, příčina, žádoucí změna/cíl, kroky ke změně. Na základě výstupů tematických skupin byla zpracována ucelená část analýzy za danou klíčovou oblast. Práci tematických skupin byla zajištěna objektivnost, odbornost i celistvost při tvorbě analýzy.

Jednotlivé souhrny problémů jsou ponechány u každého klíčového tématu, neboť logicky navazují na předchozí text a SWOT analýzu. Jednotlivá klíčová témata nelze porovnávat, neboť řeší různou problematiku z různých pohledů. Z výše uvedeného důvodu není zpracován souhrn všech problémů, ale jsou ponechány u klíčových témat.

Příloha 1 - Seznam zkratk

AP	asistent pedagoga
BYOD	využití vlastního vybavení (z angl. „Bring Your Own Device“)
CJ	cizí jazyky
CŽU	celoživotní vzdělávání
ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
CVV	Centrum vzdělávání všem
DDM	dům dětí a mládeže
DV	další vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ	dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy JmK 2020-2024
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FabLab	První otevřená digitální dílna v Brně
ICT	informační a komunikační technologie
JIC	Jihomoravské inovační centrum, zájmové sdružení právnických osob
JmK	Jihomoravský kraj
KA	klíčová aktivita
KAP	krajské akční plány rozvoje vzdělávání
KaPoDaV	projekt Podpora kariérového poradenství, podnikavosti pro udržitelný rozvoj a dalšího vzdělávání v Jihomoravském kraji. Projekt je spolufinancován EU, SR, ČR a JmK. Příjemcem je Jihomoravský kraj.
KK	klíčová kompetence
KP	kompenzační pomůcky
MAP	místní akční plány rozvoje vzdělávání
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a další vzdělávání pedagogických pracovníků

OMJ	odlišný mateřský jazyk
PdF MU	Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity
PIK	podnikavost, iniciativa a kreativita
P-portál	portál podporující rozvoj podnikavosti
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PTV	polytechnické vzdělávání
RP	rozvojový program
RVP	rámcový vzdělávací program
SR	Slovenská republika
SŠ	střední školy
SVČ	středisko volného času (vč. DDM)
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SPC	speciálně pedagogická centra
ŠPP	školní poradenské pracoviště
ŠPZ	školská poradenská zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
TP	technické práce
ÚP	úřad práce
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola

Příloha 2 - Seznam grafů a tabulek

Graf 1 Věkové složení obyvatelstva Jihomoravského kraje 2010 a 2020.....	3
Graf 2 Vývoj nezaměstnanosti v okresech JMK od roku 2016 do března 2022 sleduje graf níže	11
Tabulka 1 Počet obyvatel v Jihomoravském kraji a jeho okresech v roce 2021	2
Tabulka 2 Rozložení poskytování školských služeb podle jednotlivých činností popisuje níže uvedená tabulka. Rozložení je po okresech a ORP.	6
Tabulka 3: Počty žáků podle kategorií dosaženého vzdělání SŠ.....	7
Tabulka 4 Počty žáků středních škol v Jihomoravském kraji podle skupin oborů ve šk. roce 2021/22	8
Tabulka 5 Okresy Jihomoravského kraje podle míry nezaměstnanosti v březnu 2022	11
Tabulka 6 Počty absolventů středních škol a konzervatoří Jihomoravského kraje podle okresů a stupně dosaženého vzdělání ve školním roce 2020/21 (všechny formy studia)	12
Tabulka 7 Počty absolventů, nezaměstnaných absolventů a míra nezaměstnanosti absolventů skupin oborů vzdělání středních škol v Jihomoravském kraji k 30. 4. 2021.....	13
Tabulka 8 Zaměstnanost v odvětvích v Jihomoravském kraji (NACE-CZ).....	14
Tabulka 9 V souhrnném pojetí pak vypadá struktura zaměstnanosti následovně:	15
Tabulka 10 Zaměstnavatelé nad jeden tisíc pět set zaměstnanců v roce 2021. Řazeno abecedně: 15	
Tabulka 11: Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů	20
Tabulka 12: Podpora inkluzivního vzdělávání a podpora každého žáka	27
Tabulka 13: Čtenářská gramotnost	32
Tabulka 14: Matematická gramotnost	36
Tabulka 15: Digitální gramotnost	39
Tabulka 16: STEAM.....	43
Tabulka 17: Digitální gramotnost	47
Tabulka 18: Kariérový rozvoj	49
Tabulka 19: Podnikavost a EVVO.....	58

Příloha 3 - Použité zdroje

ČSÚ – Nejnovější údaje: Jihomoravský kraj <https://www.czso.cz/csu/xb/1-xb>

ČSÚ – Základní charakteristiky ekonomického postavení obyvatelstva ve věku 15 a více let

Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy JmK 2020–2024

Strategie vzdělávací politika ČR do 2030+

Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018–2021

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+

Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje 2021–2027

Krajské akční plány rozvoje vzdělávání (KAP III JMK) Postupy KAP III

Implementace KAP JMK II 2019–2023

Regionální akční plán Jihomoravského kraje

EntreComp – Rámec klíčové kompetence k podnikavosti (2016)

Evropský referenční rámec – PŘÍLOHA návrhu doporučení Rady o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (2018)

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji na období 2021–2030

MPSV, Úřad práce ČR: <https://www.mpsv.cz/web/cz/statistiky#statistiky-o-trhu-prace>

Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2020

Regionálně specifická data 2020 NÚV

Digitální Česko – Digitální ekonomika a společnost 2018

Strategie rozvoje lidských zdrojů – Krátkodobý realizační plán

Veřejná databáze ČSÚ – zaměstnanost, nezaměstnanost (K 31. 12. 2020)

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Jihomoravském kraji za školní rok 2020/21